

ĢENERĀLADVOKĀTES KRISTĪNES ŠTIKSAS-HAKLAS
[CHRISTINE STIX-HACKL] SECINĀJUMI,
sniegti 2005. gada 12. aprīlī¹

Satura rādītājs

I — Ievads	I - 8155
II — Atbilstošās tiesību normas	I - 8156
A — Par klasifikāciju Kombinētajā nomenklatūrā	I - 8156
B — Par saistošo muitas izziņu	I - 8158
1) Muitas kodekss	I - 8158
2) Īstenošanas regula	I - 8159
III — Fakti un process	I - 8160
IV — Atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem	I - 8163
A — Par pirmo prejudiciālo jautājumu	I - 8163
1) Lietas dalībnieku galvenie argumenti	I - 8163
2) Juridiskais vērtējums	I - 8165
a) Ievada apsvērumi	I - 8165
i) Pārskats par valstu tiesu pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu .	I - 8165
ii) Problēmu sistematizācija, ņemot vērā prejudiciālo jautājumu	I - 8168
b) Pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar judikatūru lietā <i>Foto-Frost</i>	I - 8170
c) Pēdējās instances tiesas pienākums vērsties Eiropas Kopienu Tiesā, ņemot vērā spriedumu lietā <i>CILFIT</i>	I - 8173
i) Pamata piezīmes par spriedumu lietā <i>CILFIT</i>	I - 8173

1 — Oriģinālvaloda — vācu.

ii) Situācija pēc sprieduma pasludināšanas lietā <i>CILFIT</i>	I - 8180
iii) Par šīs lietas īpatnībām — automātisks pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu	I - 8182
iv) Pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu, pamatojoties uz vienlīdzības principu	I - 8185
v) Secinājumi par šo lietu, pamatojoties uz judikatūru lietā <i>CILFIT</i> ..	I - 8186
B — Par otro prejudiciālo jautājumu	I - 8187
1) Lietas dalībnieku galvenie argumenti	I - 8187
2) Vērtējums	I - 8187
V — Secinājumi	I - 8189

I — Ievads

2. Turklāt iesniedzējtiesa jautā, vai transportlīdzekļi, par ko ir pamata prāva, ir jāklasificē KN pozīcijā 8709, kura ietverta I pielikumā Padomes 1987. gada 23. jūlija regulai (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu² redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Komisijas 1998. gada 26. oktobra regulu (EK) Nr. 2261/98³.

1. Galvenais jautājums lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, ko *Hoge Raad der Nederlanden* (Nīderlandes Augstākā tiesa) iesniegusi ar 2003. gada 21. novembra spriedumu un kas Tiesas kanceleijā reģistrēts 2003. gada 24. novembrī, un uz ko Tiesai ir lūgts atbildēt, ir, vai valsts tiesai ir pienākums uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu lietā, kurā lietas dalībnieks norāda uz saistošu izziņu par muitas tarifu klasifikāciju, ko kādai trešai personai par līdzīgu precī izsniedzis citas dalībvalsts muitas dienests, kas pēc valsts tiesas uzskatiem neatbilst Kombinētajai nomenklatūrai (turpmāk tekstā — “KN”) un par ko šī valsts tiesa tādēļ paredz pieņemt atšķirīgu lēmumu.

3. Šie jautājumi ir izvirzīti kasācijas tiesveidībā, ko saskaņā ar Nīderlandes tiesībām dibinātā sabiedrība *Intermodal Transports BV* (turpmāk tekstā — “*Intermodal*”), Amsterdamā, ierosināja *Hoge Raad der Nederlanden* par *Gerechthof te Amsterdam* (Amsterdamas Apelācijas tiesa) spriedumu, ar

2 — OV L 256, 1. lpp.

3 — Regula, ar ko groza I pielikumu Padomes regulai (EEK) Nr. 2658/87 par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 292, 1. lpp.).

kuru tā atstāja spēkā Nīderlandes muitas dienestu veikto “Magnum ET120 Terminal Tractors” tipa transportlīdzekļu klasifikāciju KN pozīcijā 8701 20 10, ko apstrīd *Intermodal*.

mopēdiem un velosipēdiem, un citiem sauszemes transportlīdzekļiem, to daļām un piederumiem”.

II — Atbilstošās tiesību normas

A — Par klasifikāciju Kombinētajā nomenklatūrā

4. Muitas tarifu piemērošanai un statistikas izveidei Kopienā uz precēm attiecas tā klasifikācija atbilstoši KN, kas ieviesta ar Regulu Nr. 2658/87, kura savukārt pamatojas uz Starptautisko preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizēto sistēmu⁴ (turpmāk tekstā — “HS”).

6. Saskaņā ar minētās nodaļas 2. piezīmi “traktori ir spēkrati, kas konstruēti galvenokārt citu transportlīdzekļu, iekārtu vai kravu vilkšanai vai stumšanai neatkarīgi no tā, vai tie apgādāti ar palīgiekārtu rīku, séklu, mēslojuma vai citu preču pārvadāšanai”.

7. KN pozīcija 8701 apzīmē “traktorus (izņemot pozīcijā 8709 minētos vilcējus)”; tā ietver arī šādas apakšpozīcijas:

8701 20 — vilcēji ar puspiekabi:

5. Ar šo lietu saistītā KN I pielikuma 87. nodaļa attiecas uz “automašīnām, traktoriem,

— 8701 20 10 — jauni;

4 — Preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizētā sistēma, pamatojoties uz 1983. gada 14. jūnija Starptautisko konvenciju, ko Kopiena apstiprināja ar Padomes 1987. gada 7. aprīļa lēmumu 87/369/EEK par noslēgto Starptautisko konvenciju par preču aprakstīšanas un kodēšanas harmonizēto sistēmu un tās grozījumu protokolu (OV L 198, 1. lpp.).

— 8701 20 90 — lietoti.

8. KN pozīcija 8709 attiecas uz [šādiem transportlīdzekļiem]: “ar ceļšānas un takelāžas ierīcēm neaprikoti pašgājēji kravas transportētāji, kas izmantojami rūpnīcās, noliktavās, ostās vai lidostās kravu pārvadāšanai nelielos attālumos [...]”.

3) to griešanās rādiuss ir apmēram vienāds ar paša kravas transportētāja garumu.

9. Paskaidrojumos par Harmonizēto preču aprakstīšanas un kodēšanas sistēmu, pamatojoties uz kuru ir izveidota KN (turpmāk tekstā — “HS paskaidrojumi”), attiecībā uz pozīciju 8709 ir sniegts šāds skaidrojums:

Šīs pozīcijas transportētāji parasti nav aprīkoti ar slēgtu vadības kabīni, dažreiz vadītāja vieta ir paredzēta tikai uz platformas, kur vadītāji, vadot transportlīdzekli, atrodas stāvus. Dažreiz virs vadītāja sēdekļa ir novietota aizsargkonstrukcija, piemēram, aizsargplāksne vai metāla režģis.

“[...] šīs pozīcijas kravas transportētāju būtiskās kopējās īpašības, kas ļauj tos nošķirt no transportlīdzekļiem, kas minēti pozīcijās 8701, 8703 vai 8704, var apkopot šādi:

Šajā pozīcijā ir ietverti arī tādi kravas transportētāji, kurus vadot, vadītājs iet kājām. [...]”

1) to uzbūves un īpašā iekārtojuma dēļ, kas tajos parasti ir paredzēts, tos nevar izmantot ne personu, ne arī preču pārvadāšanai pa [parastiem] ceļiem vai citiem valsts ceļiem;

Tāda tipa vilcēji, kas tiek izmantoti dzelzceļa platformās, ir konstruēti arī citu transportlīdzekļu, it īpaši mazu piekabju vilkšanai vai stumšanai. Ar pašiem vilcējiem preces netiek transportētas. Tie parasti ir vieglāki un ne tik jaudīgi transportlīdzekļi kā pozīcijā 8701 minētie traktori. Šī tipa transportlīdzekļus var izmantot arī ostu mulliņos, noliktavās u.c. [...]” [Neoficiāls tulkojums]

2) piekrautu transportlīdzekļu maksimālais ātrums parasti nepārsniedz 30–35 km/h;

B — *Par saistošo muitas izziņu*

[..]

10. Kārtību, kādā valsts muitas dienesti sniedz tā saucamās saistošās muitas izziņas, nosaka Padomes 1992. gada 12. oktobra regula (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi⁵ redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Eiropas Parlamenta un Padomes 1996. gada 19. decembra regulu (EK) Nr. 82/97⁶ (turpmāk tekstā — “Muitas kodekss”), kā arī Komisijas 1993. gada 2. jūlija regula (EEK) Nr. 2454/93⁷, kas nosaka Muitas kodeksa īstenošanas kārtību (turpmāk tekstā — “Īstenošanas regula”), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Komisijas 1996. gada 18. decembra regulu (EK) Nr. 12/97⁸.

5. “Lēmums” nozīmē jebkuru oficiālu muitas aktu, kas attiecas uz muitas noteikumiem, izlemjot atsevišķu gadījumu, un šāds akts rada juridiskas sekas attiecībā uz vienu vai vairākām konkrētām vai identificējamām personām; šis termins cita starpā attiecas arī uz saistošu informāciju [izziņu] par tarifu 12. panta nozīmē.

[..]”

12. Muitas kodeksa 12. panta 1.–5. punktā ir noteikts:

1) Muitas kodekss

11. Muitas kodeksa 4. pantā ir noteikts:

“1. Muitas dienesti saskaņā ar komitejas procedūru pēc rakstiska lūguma izdod saistošu informāciju par tarifiem vai saistošu izcelsmes informāciju.

2. Saistoša informācija [izziņa] par tarifiem vai saistoša izcelsmes informācija [izziņa] ir saistoša muitas dienestiem attiecībā pret informācijas [izziņas] turētājiem tikai attiecībā uz tarifu klasifikāciju vai preču izcelsmes noteikšanu.

“Šajā Kodeksā terminiem ir šāda nozīme:

5 — OV L 302, 1. lpp.

6 — Regula, kas groza Regulu (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1997, L 17, 1. lpp.).

7 — Regula, ar ko nosaka īstenošanas noteikumus Padomes regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV L 253, 1. lpp.).

8 — Regula par grozījumiem Regulā (EEK) Nr. 2454/93, kas nosaka īstenošanas noteikumus Padomes regulai (EEK) Nr. 2913/92 par Kopienas Muitas kodeksa izveidi (OV 1997, L 9, 1. lpp.).

[..]

4. Saistoša informācija [izziņa] attiecībā uz tarifiem ir spēkā sešus gadus no izdošanas dienas, bet attiecībā uz izcelsmi — trīs gadus no izdošanas dienas. Atkāpjoties no 8. panta, to anulē, ja tā pamatojas uz pieteikuma iesniedzēja sniegtu neprecīzu vai nepilnīgu informāciju. [..]
- iii) ja to atceļ vai groza saskaņā ar 9. pantu, ar nosacījumu, ka par atcelšanu vai grozījumu paziņo turētājam.

5. Saistoša informācija [izziņa] vairs nav spēkā:

Diena, kad saistoša informācija [izziņa] zaudē spēku i) un ii) apakšpunktā minētajos gadījumos, ir minēto pasākumu publikācijas diena [..]

- a) attiecībā uz tarifu informāciju:

- i) ja tiek pieņemta kāda regula un informācija vairs neatbilst šīs regulas noteikumiem; [..].”

- ii) ja tā vairs nav saderīga ar kādas 20. panta 6. punktā minētas nomenklatūras interpretāciju:

2) Īstenošanas regula

— Kopienas līmenī — grozījumu dēļ kombinētās nomenklatūras paskaidrojumos vai Eiropas Kopienų Tiesas nolēmuma dēļ,

13. Īstenošanas regulas II sadaļā ir noteikta virkne precizējumu, kas attiecas uz saistošo izziņu juridisko nozīmi un saistošo izziņu izsniegšanas procedūru.

14. 9. panta 1. punktā atšķirīgu saistošo izziņu gadījumā ir noteikts:

tad, ja attiecībā uz tarifu attiecīgajiem muitas dienestiem tiek pierādīts, ka attiecīgās preces visos aspektos atbilst tām precēm, kas aprakstītas uzrādītajā informācijā.

“Ja pastāv dažādas saistoš[as] izziņas [Ja par vienām precēm divas vai vairākas reizes ir sniegta atšķirīga saistoša izziņa par tarifiem vai atšķirīga saistoša izcelsmes izziņa, tad]:

16. Visbeidzot, Īstenošanas regulas 11. pantā ir noteikts, ka saistoša izziņa par tarifu, ko dalībvalsts muitas dienesti izdevuši pēc 1991. gada 1. janvāra, kļūst saistoša visām dalībvalstīm saskaņā ar vienādiem noteikumiem.

- Komisija pēc savas iniciatīvas vai pēc dalībvalsts pārstāvja lūguma iekļauj šo jautājumu komitejas dienaskārtībā apspriešanai sanāksmē, kuru notur nākamajā mēnesī, vai nākamajā sanāksmē;

III — Fakti un process

- saskaņā ar komitejas procedūru, cik vien drīz iespējams un vēlākais sešus mēnešus pēc sanāksmes, kas minēta pirmajā ievilkumā, Komisija veic pasākumus, lai nodrošinātu attiecīgi nomenklatūras vai izcelsmes noteikumu vienotu piemērošanu.”

17. 1999. gada 1. martā *Intermodal* Amsterdamā deklarēja astoņus transportlīdzekļus ar nosaukumu “*Magnum ET120 Terminal Tractors*”, klasificējot tos KN apakšpozīcijā 8709 11 90.

15. Saskaņā ar Īstenošanas regulas 10. panta 1. punktu uz saistošu izziņu par tarifu var atsaukties tikai tās saņēmējs. Šī paša panta 3. punkta a) apakšpunktā ir paredzēts, ka izziņas saņēmējs var atsaukties uz saistošu izziņu attiecībā uz konkrētām precēm tikai

18. Iesniedzējtiesa norāda, ka minētie transportlīdzekļi ir transportlīdzekļi ar četriem riteņiem, kas aprīkoti ar 132 kW jaudas dīzeļmotoru ar 2500 apgriezieniem minūtē, un ar automātisko pārniesumkārbu ar četriem pārniesumiem gaitai uz priekšu un vienu pārniesumu atpakaļgaitai. Tiem ir slēgta vadības kabīne ar gaisa piekari un amortizētu vadītāja sēdekli. Šasijas rāmis ir aprīkots ar tā saucamo pacelšanas plāksni, ko var pacelt 60 cm augstumā un kuras kravnesība sas-

niedz 32 000 kg. Pacelšanas plāksne ir paredzēta treilera (puspiekabes) pievienošanai.

uzskatīja *Intermodal*, tādēļ muitas dienesti nolēma, ka *Intermodal* jāmaksā attiecīgi lielākas muitas nodevas atbilstoši šai klasifikācijai.

19. *Intermodal* iesniegtajā bukletā par attiecīgo transportlīdzekli ir sniegts šāds raksturojums: “*Magnum ET-120* ar aizmugurējo piedziņu ir konstruēts treileru izmantošanai izplatīšanas centros un lielos tirdzniecības centros. Tā īpaši zemašas šasijas rāmis ļauj izmantot arī t.s. megatreilerus vai *jumbo*-treilerus. Pateicoties nelielajam griešanās rādiusam (labākajam tirgū), var viegli izmantot pat treilerus ar vislielāko pārkari.”

22. Šo lēmumu *Intermodal* apstrīdēja, iesniedzot prasību *Gerechthof te Amsterdam*.

20. Iesniedzējtiesa uzskata, ka attiecīgā transportlīdzekļa specifiskais izmantojums liecina par to, ka tas ir konstruēts un paredzēts puspiekabju efektīvai pārvadāšanai īsos attālumos — uzņēmumu teritorijā un uzņēmumu ēkās. Pats transportlīdzeklis nav konstruēts vai paredzēts preču pārvadāšanai.

23. *Intermodal* iesniedza *Gerechthof te Amsterdam* trešai personai, sabiedrībai *Sisu Terminal Systems Oy*, Tampere (Somija), 1996. gada 14. maijā Somijas muitas dienestu izsniegto saistošo izziņu par tarifu, kurā transportlīdzekļi ar nosaukumu “*Sisu-Terminaltraktori*” bija klasificēti KN pozīcijā 8709; *Intermodal* uzskatīja, ka šajā izziņā minētie transportlīdzekļi ir līdzīgi *Intermodal* deklarētajiem transportlīdzekļiem. Tas, ka minētā izziņa par tarifu vēl bija spēkā brīdī, kad *Intermodal* deklarēja savus transportlīdzekļus, nav apstrīdēts.

21. Muitas dienesti, kas pārbaudīja transportlīdzekļu deklarāciju, secināja, ka tie ir klasificējami KN apakšpozīcijā 8701 20 10, nevis KN apakšpozīcijā 8709 11 90, kā to

24. Norādot uz Tiesas pastāvīgo judikatūru jautājumā par noteicošajiem kritērijiem preču klasifikācijai pēc tarifiem saskaņā ar KN, *Gerechthof te Amsterdam* apstiprināja Nīderlandes muitas dienestu veikto attiecīgo transportlīdzekļu klasifikāciju KN apakšpozīcijā 8701 20 10. *Gerechthof te Amsterdam*

savu nostāju pamatoja ar viedokli, ka minētos transportlīdzekļus nevar klasificēt KN pozīcijā 8709, jo tie nav konstruēti un nav paredzēti preču pārvadāšanai un tos nevar izmantot bagāžas ratu vilkšanai.

ciju, tādēļ otrais un trešais pārsūdzības pamats nav pieņemams, jo pamatojas uz pretēju pieņēmumu.

25. *Gerechthof te Amsterdam* noteica, ka attiecīgo transportlīdzekļu klasifikācija KN apakšpozīcijā 8701 20 10 ir tik nepārprotama, ka tā neredz iemeslu sākt prejudiciāla nolēmuma tiesvedību; to nemaina arī apstākļi, ka Somijas muitas dienesti trešai personai par līdzīgu preci ir izsnieguši saistošu izziņu par tarifu, kas atšķiras no šīs klasifikācijas.

28. Tomēr iesniedzējtiesa uzskata, ka nav pilnīgas skaidrības jautājumā par to, kā valsts tiesai jārikojas gadījumā, ja lietas dalībnieks tiesai prāvā par klasifikāciju KN pamatojas uz trešai personai izsniegtu saistošu izziņu par tarifu, bet tiesa uzskata, ka minētā izziņa neatbilst KN. Vai tiesai ir jāvērsas Eiropas Kopienu Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par KN interpretāciju arī gadījumā, ja tiesa uzskata, ka minētā izziņa par tarifu neapšaubāmi ir kļūdaina? Par labu apstiprinošai atbildei uz šo jautājumu liecina tas, ka gadījumā, ja saistoša izziņa par tarifu zaudē spēku saskaņā ar Tiesas spriedumu, kļūstot par nesaderīgu ar KN interpretāciju (Muitas kodeksa 12. panta 5. punkta a) apakšpunkta ii) daļas pirmais ievilkums), — šādā veidā tiek nodrošināta gan pareiza, gan vienveidīga KN interpretācija Kopienā.

26. *Intermodal* vērsās iesniedzējtiesā ar kasācijas sūdzību par šo spriedumu; minētajā sūdzībā tā izvirzīja trīs pārsūdzības pamatus.

27. Iesniedzējtiesa lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu skaidro, ka neesot šaubu par to, ka saskaņā ar Kopienu tiesību normām tikai saistošās izziņas turētājs var celt prasību attiecībā uz izziņā norādīto preču klasifikā-

29. Turklāt iesniedzējtiesa šaubās, vai ir pareizi šauri interpretēt pozīciju 8709, izslēdzot no tās attiecīgos transportlīdzekļus, tādēļ ka ar tiem netiek pārvadātas preces un tie nav bagāžas ratu vilcēji vai līdzīga veida transportlīdzekļi, vai varbūt tomēr pastāv iespēja klasificēt tos minētajā pozīcijā, jo pēc iesniedzējtiesas uzskatiem HS paskaidro-

jumi pieļauj plašāku interpretāciju, nosakot, ka runa ir par vilcējiem, kas paši nepārvadā preces, bet tiek izmantoti citu transportlīdzekļu vilkšanai vai stumšanai ne tikai dzelzceļa platformās, bet arī ostās, noliktavās utt.

IV — Atbildes uz prejudiciālajiem jautājumiem

A — Par pirmo prejudiciālo jautājumu

30. Ņemot vērā šos apsvērumus, *Hoge Raad der Nederlanden* ir uzdevusi Tiesai šādus prejudiciālus jautājumus:

31. Uzdotot pirmo jautājumu, iesniedzējtiesa vēlas noskaidrot, vai valsts tiesai ir pienākums uzdot Tiesai prejudiciālu jautājumu par KN interpretāciju prāvā, kurā lietas dalībnieks atsaucas uz trešai personai izsniegtu citas dalībvalsts muitas dienesta saistošu izziņu par tarifu, kas attiecas uz līdzīgu/līdzvērtīgu (oriģinālā holandiešu valodā — "soortgelijk") precī, ja valsts tiesa uzskata, ka minētā saistošā izziņa par tarifu neatbilst KN, un tādēļ paredz pieņemt atšķirīgu lēmumu.

"1. Vai valsts tiesai ir jāuzdod Eiropas Kopienų Tiesai prejudiciāli jautājumi par KN interpretāciju, ja šajā tiesā izskatāmā prāvā par konkrētas preces klasifikāciju KN nodokļu parādnieks pamatojas uz muitas dienestu vērtējumu, kas ir izteikts trešajai personai izsniegtā saistošā izziņā par tarifu par līdzīgu precī, un ja šī tiesa uzskata, ka minētā saistošā izziņa par tarifu neatbilst KN?

1) Lietas dalībnieku galvenie argumenti

32. Komisija, Nīderlandes un Austrijas valdības, kā arī *Intermodal* ir iesniegušas apsvērumus par pirmo prejudiciālo jautājumu. Pārstāvētos viedokļus var īsumā apkopot šādi.

2. Vai KN pozīcija 8709 ir jāinterpretē tādā veidā, ka attiecīgie transportlīdzekļi ir ietverami šajā pozīcijā?"

33. Komisija un Nīderlandes valdība norāda uz EKL 234. pantā noteikto atšķirību starp

valsts tiesām, kuru lēmumus var pārsūdzēt, kurām principā ir tiesības, nevis pienākums iesniegt lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, un pēdējās instances tiesām, kurām principā ir pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu.

kādiem norāda iesniedzējtiesa, valsts tiesas tiesnesis uzskata, ka izziņa par tarifu nepārprotami neatbilst KN, tādēļ šajā gadījumā tiesai neesot pienākuma lūgt prejudiciālu nolēmumu.

34. Komisija pārbauda saistošās izziņas par tarifu juridisko raksturu, pamatojoties uz Īstenošanas regulu, un secina, ka minēto dokumentu nevar uzskatīt par Kopienu tiesību aktu, par ko saskaņā ar judikatūru lietā *Foto-Frost*⁹ arī valsts tiesām, kuru lēmumus var pārsūdzēt, būtu pienākums lūgt Tiesai prejudiciālu nolēmumu.

36. Arī pēc Austrijas valdības uzskatiem uz pirmo prejudiciālo jautājumu ir jāatbild noraidoši. Tā savu viedokli galvenokārt pamato ar izpildvaras nošķirtību no tiesu varas, kuras dēļ tiesai, pieņemot lēmumu tajā pašā lietā, nevar būt saistošs muitas dienesta pieņemtais lēmums. Turklāt KN vienveidīgu interpretāciju nodrošina arī Muitas kodeksā paredzētā iespēja atsaukt izsniegto izziņu.

35. Jautājumā par pēdējās instances tiesām Komisija un Nīderlandes valdība norāda uz spriedumu lietā *CILFIT*¹⁰, saskaņā ar kuru šādai tiesai nav jālūdz Tiesai prejudiciāls nolēmums, ja Kopienu tiesību pareiza piemērošana ir tik acīmredzama, ka nepastāv nekādas pamatotas šaubas par to, kā risināt attiecīgo jautājumu. Nīderlandes valdība uzskata, ka šis nosacījums nav automātiski izpildīts, tādēļ ka par līdzīgu precīzi ir izsniegta atšķirīga izziņa par tarifu. Apstākļos, uz

37. Komisija turpretim norāda, ka saskaņā ar spriedumu lietā *CILFIT* jautājums par "acte clair" esamību jāizvērtē stingri. Komisija uzskata, ka apstāklim, ka pastāv atšķirīga izziņa par tarifu, ir jārada šaubas valsts tiesā un tādēļ uz jautājumu par pēdējās instances tiesu pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu būtu jāatbild apstiprinoši.

9 — 1987. gada 22. oktobra spriedums lietā 314/85 *Foto-Frost* (*Recueil*, 4199. lpp.).

10 — 1982. gada 6. oktobra spriedums lietā 283/81 *CILFIT* (*Recueil*, 3415. lpp.).

38. Pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu *Intermodal* pamato ar Muitas kodeksa 12. panta 5. punkta a) apakšpunkta ii) daļas pirmo ievilkumu, kas paredz, ka saistošā izziņa par tarifu zaudē spēku tad, ja tā saskaņā ar Eiropas Kopienų Tiesas spriedumu atzīta par nesaderīgu ar KN interpretāciju. Minētā norma kopā ar vienlīdzības principu neļaujot piemērot spriedumā lietā *CILFIT* noteiktos izņēmumus attiecībā uz pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu.

jāaizsargā tās tiesības, ko Kopienų tiesību normas tieši piešķir indivīdam¹².

2) Juridiskais vērtējums

a) Ievada apsvērumi

i) Pārskats par valstu tiesu pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu

39. Visu valsts iestāžu, to skaitā arī valstu tiesu, uzdevums ir atbilstoši savai kompetencei nodrošināt Kopienų tiesību ievērošanu un īstenošanu¹¹. Valstu tiesām īpaši ir

40. EK līgumā, nosakot EKL 234. pantā procedūru, saskaņā ar kādu jāvēršas [Tiesā] ar prejudiciāliem jautājumiem par Kopienų tiesību normu interpretāciju vai spēkā esamību, ir izveidota sadarbības sistēma starp valstu tiesām — kā tiesām, kam uzticēts piemērot Kopienų tiesības — un Eiropas Kopienų Tiesu; šīs sistēmas mērķis ir nodrošināt Kopienų tiesību pareizu piemērošanu un vienveidīgu interpretāciju visās dalībvalstīs¹³.

41. Kaut gan minētais sadarbības mehānisms starp tiesām, kura mērķis ir saglabāt Kopienų tiesību vienveidīgu piemērošanu un interpretāciju decentralizētā organizētā tiesību aizsardzības sistēmā, aptver visas valstu tiesas Kopienų tiesībās noteiktajā tiesas jēdziena nozīmē, tas tomēr, kā zināms, nodala “dalībvalsts tiesas” EKL 234. panta 2. punkta nozīmē (turpmāk tekstā — “valsts tiesa, kuras lēmumus var pārsūdzēt”) no

11 — Cita starpā skat. 1984. gada 10. aprīļa spriedumu lietā 14/83 *Von Colson un Kamann* (*Recueil*, 1891. lpp., 26. punkts), 1990. gada 12. jūnija spriedumu lietā C-8/88 *Vācija/Komisija* (*Recueil*, I-2321. lpp., 13. punkts), kā arī 2004. gada 13. janvāra spriedumu lietā C-453/00 *Kühne & Heitz* (*Recueil*, I-837. lpp., 20. punkts).

12 — Skat. arī 1963. gada 5. februāra spriedumu lietā 26/62 *Van Genuden Loos* (*Recueil*, 3. lpp., 16. punkts).

13 — Cita starpā skat. 2004. gada 7. oktobra spriedumu lietā C-247/02 *Sintesi* (Krājums, I-9215. lpp., 21. punkts), 2004. gada 18. marta spriedumu lietā C-314/01 *Siemens un ARGE Telekom* (*Recueil*, I-2549. lpp., 33. punkts), 1992. gada 16. jūlija spriedumu lietā C-343/90 *Lourenço Dias* (*Recueil*, I-4673. lpp., 14. punkts), 1982. gada 27. oktobra spriedumu apvienotās lietās 35/82 un 36/82 *Elestina* (*Recueil*, 3723. lpp., 8. punkts) un 1977. gada 21. maija spriedumu lietā 107/76 *Hoffmann-La Roche* (*Recueil*, 957. lpp., 5. punkts).

valstu tiesām, kuru "lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pārsūdzēt", šī panta 3. punkta nozīmē (turpmāk tekstā — "pēdējās instances tiesa").

gadījumos, ja izvirzītais jautājums jau ir bijis kāda prejudiciāla jautājuma priekšmets iden-tiskā vai līdzīga satura lietā vai arī ja Tiesa jau ir atrisinājusi attiecīgo juridisko jautājumu judikatūrā¹⁵, vai arī, kā to Tiesa ir noteikusi spriedumā lietā *CILFIT*, ja Kopienu tiesību pareiza piemērošana ir tik acīmredzama, ka nerodas nekādas pamatotas šaubas¹⁶.

42. Saskaņā ar EKL 234. panta 3. punktu tikai pēdējās instances tiesām principā ir pienākums lūgt Tiesai prejudiciālu nolēmumu, ja tām rodas jautājums par kāda Kopienu tiesību akta interpretāciju vai spēkā esamību. Pienākumam lūgt prejudiciālu nolēmumu, kas noteikts attiecībā uz valstu tiesām, kuru lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pārsūdzēt, īpaši ir jānovērš iespēja, ka jautājumi par Kopienu tiesību interpretāciju vai spēkā esamību, tā sakot, nonāk strupceļā valsts mērogā, vai — atbilstoši Tiesas pastāvīgā judikatūrā sniegtajam formulējumam — ka "dalībvalstī rodas Kopienu tiesību normām neatbilstoša judikatūra"¹⁴.

44. Savukārt valsts tiesām, kuru lēmumus var pārsūdzēt, atbilstoši EKL 234. panta 2. punktam principā ir tiesības, nevis pienākums uzdot Eiropas Kopienu Tiesai prejudiciālus jautājumus. Tomēr judikatūrā lietā *Foto-Frost* ir noteikts izņēmums, saskaņā ar kuru valsts tiesām pašām nav tiesību konstatēt Kopienu tiesību aktu spēkā neesamību¹⁷. Tikai Eiropas Kopienu Tiesa drīkst pasludināt Kopienu iestāžu aktus par spēkā neesošiem. Tas galvenokārt izriet no nepieciešamības nodrošināt Kopienu tiesību vienveidīgu piemērošanu, kas ir īpaši svarīga, ja tiek apstrīdēta kāda Kopienu tiesību akta spēkā esamība¹⁸.

43. Tomēr judikatūrā pieļautajos izņēmuma gadījumos var atkāpties no valstu pēdējās instances tiesām noteiktā pienākuma lūgt prejudiciālu nolēmumu; tas ir iespējams

14 — Skat. arī 2002. gada 4. jūnija spriedumu lietā C-99/00 *Lyckeskog* (*Recueil*, I-4839. lpp., 14. punkts), 1997. gada 4. novembra spriedumu lietā C-337/95 *Parfums Christian Dior* (*Recueil*, I-6013. lpp., 25. punkts), kā arī spriedumu lietā 107/76 (minēts 13. zemsvītras piezīmē), 5. punkts.

15 — Cita starpā skat. 1963. gada 27. marta spriedumu apvienotajās lietās no 28/62 līdz 30/62 *Da Costa en Schaake* u.c. (*Recueil*, 61. lpp.), spriedumu lietā 283/81 (minēts 10. zemsvītras piezīmē), 14. punkts, kā arī spriedumu lietā C-337/95 (minēts 14. zemsvītras piezīmē), 29. punkts.

16 — Spriedums lietā *CILFIT* (minēts 10. zemsvītras piezīmē), 16. un 21. punkts.

17 — Spriedums lietā *Foto-Frost* (minēts 9. zemsvītras piezīmē), 20. punkts.

18 — Skat. spriedumu lietā *Foto-Frost* (minēts 9. zemsvītras piezīmē), 15. un 17. punkts.

45. Tomēr valstu tiesas var pārbaudīt kāda Kopienų tiesību akta spēkā esamību un, ja nepieciešams, konstatēt, ka attiecīgais akts pilnībā ir spēkā¹⁹. Šāds spēkā esamības konstatējums neietekmē pašu Kopienų tiesību sistēmas vienotību un pamatprasību par tiesisko noteiktību.

par pagaidu pasākumiem, kuru rezultātā tiek apturēta attiecīgā Kopienų tiesību akta piemērošana. Šāda rīcība ir iespējama ar nosacījumu, ka Tiesai tiek uzdots prejudiciāls jautājums par attiecīgā Kopienų tiesību akta spēkā esamību²¹. Piemērošanas apturēšanu "pamato tikai iespēja konstatēt spēkā neesamību, kas ir vienīgi Tiesas kompetencē"²².

46. Tomēr judikatūru lietā *Foto-Frost* nedrīkst uzskatīt par tādu, kas attiecas tikai uz "formālu atzišanu par spēkā neesošu"; tā ir piemērojama arī gadījumā, ja valsts tiesa — bez formālas atzišanas par spēkā neesošu — paredz neievērot kādu Kopienų tiesību aktu, jo uzskata to par spēkā neesošu. Kamēr Eiropas Kopienų Tiesa, izskatot kādu lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, nav konstatējusi attiecīgā Kopienų tiesību akta spēkā neesamību, valsts tiesa to nedrīkst neievērot vai nepiemērot.

48. Tādēļ jānorāda, ka ne tikai valstu pēdējās instances tiesām ir pienākums vērsties Tiesā — arī tiesas, kuru lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem vēl var pārsūdzēt, nedrīkst neievērot vai nepiemērot Kopienų tiesību aktu, kuru tās uzskata par spēkā neesošu, ja tās nav uzdevušas Tiesai jautājumu par attiecīgā Kopienų tiesību akta spēkā esamību²³.

47. Tas izriet jau no EKL 10. panta un EKL 249. panta un vispārīgā veidā — arī no jau minētā valstu tiesu pienākuma piemērot Kopienų tiesības un pilnībā nodrošināt to ievērošanu²⁰. Saskaņā ar Tiesas judikatūru valstu tiesas tikai ar zināmiem nosacījumiem ir tiesīgas uz laiku apturēt tāda valsts tiesību akta piemērošanu, ar ko ieviests Kopienų tiesību akts, par kura spēkā esamību valsts tiesai radušās nopietnas šaubas, vai arī lemt

21 — 1991. gada 21. februāra spriedums apvienotajās lietās C-143/88 un C-92/89 *Zuckerfabrik* (*Recueil*, I-415. lpp., 33. punkts), 1995. gada 9. novembra spriedums lietā C-465/93 *Atlanta Fruchthandels-gesellschaft* u.c. (*Recueil*, I-3761. lpp., 30. punkts), kā arī 1997. gada 17. jūlija spriedums lietā C-334/95 *Kröger* (*Recueil*, I-4517. lpp., 44. punkts).

22 — Spriedums lietā *Zuckerfabrik* (minēts 21. zemsvītras piezīmē), 23. punkts.

23 — Tiesas līdz šim neizskaidrotais jautājums par to, vai un cik lielā mērā judikatūru lietā *CILFIT* var piemērot arī attiecībā uz jautājumiem par spēkā esamību, ir priekšmets šobrīd Tiesā izskatāmajā lietā C-461/03 *Gaston Schul Douane* (OV C 7, 19.01.2004., 24. lpp.). Šajā prejudiciālā nolēmuma tiesvedībā *College van Beroep voor het bedrijfsleven* (Apelācijas tiesa tirdzniecības un rūpniecības jautājumos) jautā, cik lielā mērā pēdējās instances tiesa drīkst izlemt nepiemērot kādu (Kopienų tiesību) regulu, šajā tiesā radušos jautājumu par attiecīgo noteikumu spēkā esamību neuzdodot Tiesai prejudiciāla jautājuma veidā, ja Tiesā līdzīgā regulā ietvertos atbilstošos noteikumus jau ir pasludinājuši par spēkā neesošiem.

19 — Skat. spriedumu lietā *Foto-Frost* (minēts 9. zemsvītras piezīmē), 14. punkts.

20 — Skat. šo secinājumu 39. punktu.

ii) Problēmu sistematizācija, ņemot vērā prejudiciālo jautājumu

nepieciešamību izskatīt jautājumu par iespēju noteikt visu instanču tiesām pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu.

49. Attiecībā uz pirmo prejudiciālo jautājumu jāpiebilst, ka lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu nav tieši norādīts, vai iesniedzējtiesa šo lūgumu attiecina uz tiesas prāvu *Gerechthof te Amsterdam* — kas ir zemākas instances tiesa — vai uz kasācijas sūdzību *Hoge Raad* — kas ir pēdējās instances tiesa, — tāpat, par kuru no valsts tiesām tā uzdod šo jautājumu.

51. Visbeidzot, gan lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, gan tam pievienotajos dokumentos ir atrodamas atsauces kā uz judikatūru lietā *Foto-Frost*, tā arī uz judikatūru lietā *CILFIT*, turklāt acimredzami pastāv neskaidrības par to, uz ko šajos spriedumos noteiktie kritēriji attiecas no procesuālo tiesību viedokļa. Tā, piemēram, *Gerechthof te Amsterdam* — uz ko [iesniedzējtiesa] atsaucas iesniegtajā lūgumā — nolēma nevērsties Eiropas Kopienu Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu, norādot uz acimredzami neapšaubāmu KN interpretāciju, tāpat — ņemot vērā judikatūru lietā *CILFIT* (jāpiebilst, ka runa ir par valsts tiesu, kuras lēmumus var pārsūdzēt).

50. Gan lūgumā sniegt prejudiciālu nolēmumu, gan prejudiciālajā jautājumā iesniedzējtiesa bez konkrētas norādes atsaucas uz "valsts tiesu". Tā kā tai ir jāizskata *Intermodal* celtā kasācijas sūdzība par *Gerechthof te Amsterdam* spriedumu, kurā *Intermodal* norāda, ka minētā tiesa nedrīkstēja ņemt vērā attiecīgo izziņu par tarifu, pirms tam nelūdzot [Eiropas Kopienu] Tiesai sniegt prejudiciālu nolēmumu, tad drīzāk ir jānoskaidro jautājums par valstu tiesu, kuru lēmumus var pārsūdzēt, pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu. *Advocaat-Generaal* turpretim Tiesai iesniegtajā lūgumā pievienotajos secinājumos norāda uz vispārējiem tiesiskiem līdzekļiem un iespējām, kas ietverti tarifu izziņas sistēmā, lai novērstu no atšķirīgām izziņām par tarifu izrietošo nevienlīdzīgu attieksmi, kas savukārt apliecina

52. Iesniedzējtiesas paustais uzskats par pareizas un vienveidīgas KN interpretācijas nodrošināšanu, kā arī prejudiciālajā jautājumā ietvertā norāde uz "jautājumiem par interpretāciju" savukārt vairāk liecina par līdzību ar lietu *CILFIT* un, ja tā, tad iesniedzējtiesa šo jautājumu attiecina pati uz sevi; turklāt šķiet, ka iesniedzējtiesai nav tādas pašas pārliecības, kāda *Gerechthof te Amsterdam* ir attiecībā uz KN interpretāciju, uz ko norāda otrs prejudiciālais jautājums.

53. No *Intermodal* argumentiem izriet, ka kopumā pamatproblēma par attiecīgās izziņas par tarifu neievērošanu procesuālajos dokumentos zināmā mērā tiek skatīta divējādi, — daļēji no viedokļa, ka izziņa par tarifu “jāatsauc” vai tā nav jāpiemēro, kas atgādina situāciju lietā *Foto-Frost*, daļēji — no atšķirīgas KN interpretācijas viedokļa, kas liek domāt par judikatūru lietā *CILFIT*.
54. Ņemot vērā iepriekš minēto, jāsecina, ka, lai iesniedzējtiesai sniegtu atbildi, kas tai noderētu katrā no minētajiem gadījumiem, pirmais prejudiciālais jautājums ir jāaplūko gan attiecībā uz valsts tiesām, kuru lēmumus var pārsūdzēt, gan attiecībā uz pēdējās instances tiesām.
55. Tādēļ, lai atbildētu uz pirmo prejudiciālo jautājumu, ir jāņem vērā sākumā minētais valstu tiesu pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu un, pirmkārt, jāpārbauda, vai valsts tiesa drīkst pieņemt lēmumu, kas neatbilst izziņai par tarifu — ko trešai personai par līdzīgu preci izdevis citas dalībvalsts muitas dienests, — nevēršoties Eiropas Kopienu Tiesā ar prejudiciālu jautājumu, vai tomēr valsts tiesai — arī tādai, kuras lēmumus var apstrīdēt — ir pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu, kā ir noteikts judikatūrā lietā *Foto-Frost*.
56. Otrkārt, ir jāpārbauda, vai saskaņā ar judikatūru lietā *CILFIT* valsts pēdējās instances tiesai ir pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu situācijā, kāda ir šajā gadījumā, kad ir izdota iesniedzējtiesas minētā izziņa par tarifu un kad valsts tiesa nepiekrīt šajā izziņā sniegtajai KN interpretācijai.
57. Tātad jautājums ir par to, vai minētā pēdējās instances tiesa šādā situācijā var uzskatīt, ka Kopienu tiesību piemērošana ir tik acīmredzama, ka nav nekādu pamatotu šaubu par veidu, kādā jāatrisina attiecīgais jautājums²⁴.
58. Lai pamatotu pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu, *Intermodal*, zināmā mērā izvēloties “vidusceļu”, nolēma atsaukties uz vienlīdzības principu, vismaz saistībā ar Muitas kodeksa 12. panta 5. punkta a) apakšpunkta ii) daļu.

24 — Šajā gadījumā nav Tiesas sprieduma, kas būtu tāisīts lietā par līdzīgu klasifikāciju atbilstoši KN, kā to nosaka spriedums lietā *Da Costa en Schaake* u.c., saskaņā ar kuru attiecībā uz tiesu, kurai pēdējā instancē jāpieņem lēmums, izņēmuma kārtā zustu “ieksējais pamatojums” pienākumam vērsties Eiropas Kopienu Tiesā ar jautājumu par KN interpretāciju, kas tai izraisīja šaubas. Skat. šo secinājumu 44. punktu, kā arī spriedumu apvienotajās lietās no 28/62 līdz 30/62 (minēts 15. zemsvirtras piezīmē) un spriedumu lietā C-337/95 (minēts 14. zemsvirtras piezīmē), 29. punkts.

b) Pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu saskaņā ar judikatūru lietā *Foto-Frost*

Pat ja pievienojas iesniedzējtiesas uzskatiem, ka attiecīgā izziņa par tarifu vismaz attiecas uz precēm, kas līdzīgas tām, par kuru klasifikāciju ir jautājums pamata lietā, to tomēr nevar piemērot *ratione personae*.

59. Attiecībā uz saistošo izziņu par tarifu jautājums ir par attiecīgās dalībvalsts muitas dienestu individuālu tiesību aktu, ar ko uzņēmējam pēc tā pieprasījuma tiek paziņota tarifa pozīcija atbilstoši KN, kādā klasificējama prece, kuru tas paredz importēt vai eksportēt²⁵. Attiecībā uz mērķiem, kas tika izvirzīti, veidojot šo tiesību institūtu, Tiesa norāda, ka, "lai uzņēmējiem to darbībā nodrošinātu zināmu tiesisko noteiktību, lai atvieglotu muitas dienestu darbu un lai panāktu lielāku vienveidību Kopienų muitas tiesību piemērošanā, [šķīta], ka ir jāievieš [tiesiskais] regulējums, kas muitas dienestiem uzliktu pienākumu izsniegt izziņas, kuras atsevišķos, precīzi noteiktos gadījumos būtu saistošas izpildvarai"²⁶.

61. Tas ir tādēļ, ka no Muitas kodeksa 12. panta 2. punkta kopā ar Īstenošanas regulas 10. panta 1. punktu nepārprotami izriet, ka tikai izziņas turētājs, tāpat persona, kam muitas dienesti izsnieguši izziņu par tarifu, var atsaukties uz attiecīgo izziņu. Tātad, ja valsts tiesa tādā lietā kā konkrētajā gadījumā pieņem lēmumu par labu citai klasifikācijai, kas atšķiras no klasifikācijas, kura minēta trešai personai izsniegtajā izziņā par tarifu, tad būtībā nevar runāt par minētās izziņas par tarifu "neievērošanu", "atcelšanu" vai "spēkā neesamības konstatējumu", jo šī izziņa nekādā veidā neattiecas uz to trešo personu, kas uz to atsaucas valsts tiesā.

60. Attiecībā uz iespēju piemērot judikatūru, kas izriet no lietas *Foto-Frost*, pirmkārt, jāsecina, ka, jau ņemot vērā saistošās izziņas par tarifu piemērošanas jomu, izskatāmajā lietā nav vērojama situācija, kas atbilstoši minētajai judikatūrai uzliktu valsts tiesai pienākumu vērsties Eiropas Kopienų Tiesā.

62. Otrkārt, jānorāda, ka judikatūrā lietā *Foto-Frost* noteiktais pienākums vērsties Tiesā ar jautājumu par spēkā esamību attiecas tikai uz Kopienų iestāžu aktiem.

25 — Skat. Muitas kodeksa 4. panta 5. punktu un 12. panta 1. punktu.

26 — 1998. gada 29. janvāra spriedums lietā C-315/96 *Lopez Export (Recueil, I-317. lpp., 19. punkts)*.

63. Gan no EKL 234. panta 1. punkta b) apakšpunkta, gan no EKL 230. panta 1.

punkta izriet, ka Tiesas kompetence tiesiskuma kontrolē saskaņā ar šīm tiesību normām ir atkarīga nevis no tiesību akta izdevēja, bet gan no tiesību akta juridiskā pamata, uz ko tas pamatots. Tiesa ir atzinusi, ka tādējādi lūgums sniegt prejudiciālu nolēmumu par spēkā esamību kopā ar prasību atcelt tiesību aktu atbilstoši EKL 230. pantam un iebildi par nepiemērojamību atbilstoši EKL 241. pantam veido tiesību aizsardzības līdzekļu un procedūru kopumu, kam jānodrošina *Kopienų iestāžu aktu tiesiskuma kontrole*, kas uzticēta Eiropas Kopienų Tiesai. Šajā sistēmā fiziskas un juridiskas personas, kas atbilstoši EKL 230. panta 4. punktam, kurā ir paredzētas iespējas vērsties Tiesā, nevar tieši apstrīdēt vispārpiemērojamus Kopienų tiesību aktus, ņemot vērā lietas apstākļus, var norādīt uz šāda Kopienų tiesību akta spēkā neesamību vai nu atbilstoši EKL 241. pantam vērsties Kopienų tiesā, vai arī valsts tiesās un aicināt attiecīgās valsts tiesas, kas pašas nevar konstatēt minēto tiesību aktu spēkā neesamību, vērsties Eiropas Kopienų Tiesā ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par šiem jautājumiem²⁷.

ir pārbaudīt attiecīgās valsts iestādes veiktos pasākumus, pat ja šie pasākumi veikti, lai īstenotu Kopienų tiesības²⁸.

65. Jāpiebilst, ka nekas cits neizriet arī no judikatūras lietā *Dzodzi*²⁹. Saskaņā ar minēto judikatūru prejudiciālie jautājumi gan ir pieļaujami gadījumos, kad valsts tiesību aktos — tieši vai netieši — ir norādīts uz Kopienų tiesību noteikumiem vai kad valsts tiesību aktos šie noteikumi ir atzīti par piemērojamiem attiecībā uz iekšējām lietām³⁰; tomēr arī šajā gadījumā Tiesa pārbauda tikai Kopienų tiesību noteikumus, uz kuriem norādīts attiecīgajos valsts tiesību aktos³¹.

66. Saistoša izziņa par tarifu katrā ziņā ir valsts muitas dienesta akts, un tādēļ minētā izziņa, kā to pareizi norādījusi Komisija, nav Kopienų tiesību akts, kura tiesiskums būtu jāpārbauda Tiesai. Tas, ka minētais tiesību akts pamatojas uz Kopienų tiesībām (formālā

64. No iepriekš minētā izriet, ka tikai Eiropas Kopienų Tiesas kompetencē ir pieņemt lēmumu par Kopienų iestāžu aktu spēkā esamību, bet valsts tiesu kompetencē

28 — Skat. arī 2000. gada 21. marta spriedumu lietā C-6/99 *Greenpeace France u.c.* (*Recueil*, I-1651. lpp., 53. punkts), kā arī 1972. gada 25. oktobra spriedumu lietā 96/71 *Haegeman/Komisija* (*Recueil*, 1005. lpp., 9.–13. punkts).

29 — 1990. gada 18. oktobra spriedums apvienotajās lietās 297/88 un C-197/89 *Dzodzi* (*Recueil*, I-3763. lpp.).

30 — Skat., piemēram, arī 1997. gada 17. jūlija spriedumu lietā C-130/95 *Giloy* (*Recueil*, I-4291. lpp.) un 2003. gada 7. janvāra spriedumu lietā C-306/99 *BIAO* (*Recueil*, I-1. lpp., īpaši 87. un turpmākie punkti).

31 — Šajā sakarā skat. precīzu sprieduma lietā *Dzodzi* tekstu (minēts 29. zemsvītras piezīmē), 42. punkts.

27 — Skat. spriedumu lietā *Foto-Frost* (minēts 9. zemsvītras piezīmē), 16. punkts, kā arī 1986. gada 23. aprīļa spriedumu lietā 294/83 *Les Verts/Parlaments* (*Recueil*, 1339. lpp., 23. punkts), 2002. gada 25. jūlija spriedumu lietā C-50/00 P *Unión de Pequeños Agricultores* (*Recueil*, I-6677. lpp., 40. punkts) un 2004. gada 1. aprīļa spriedumu lietā C-263/02 P *Jégo-Quéré* (*Recueil*, I-3425. lpp., 30. punkts).

ziņā — uz Muitas kodeksu un Īstenošanas regulu, bet materiālā ziņā — uz KN), nozīmē, ka tas ir izpildes akts, tomēr tas nekādi nemaina to, ka šis akts ir dalībvalsts tiesību akts.

67. Arī apstāklis, ka Kopienu tiesību juridiskais pamats daudzējādā ziņā paredz saistošas izziņas par tarifu spēkā esamības nosacījumus, nepadara šo tiesību aktu par Kopienu iestādes tiesību aktu, par kura spēkā esamību varētu lemt tikai Eiropas Kopienu Tiesa un kuru atbilstoši judikatūrai lietā *Foto-Frost* varētu neievērot tikai pēc prejudiciāla nolēmuma taisīšanas par attiecīgā tiesību akta spēkā esamību. Par to liecina arī fakts, ka saskaņā ar Muitas kodeksa 10. pantu saistošas izziņas par tarifu spēkā esamība — neskarot Kopienu tiesībās noteiktās prasības spēkā esamībai — ir jāpārbauda, pamatojoties uz attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, tātad, piemēram, pamatojoties uz attiecīgajā dalībvalstī spēkā esošajiem administratīvā procesa likumiem.

68. Kopienu tiesību normās, kas nosaka saistošas izziņas par tarifu spēkā esamību, ietilpst arī *Intermodal* un iesniedzējtiesas īpaši minētais Muitas kodeksa 12. panta 5. punkta a) apakšpunkta ii) daļas pirmais ievilkums, saskaņā ar kuru saistoša izziņa par tarifu zaudē spēku, ja tā atbilstoši attiecīgajam Tiesas spriedumam vairs neatbilst KN interpretācijai.

69. Apvienotajās lietās C-133/02 un C-134/02 Tiesa ir konstatējusi, ka saistoša izziņa par tarifu ir atkarīga no saistošo tarifkācijas noteikumu pareizas interpretācijas, ko veic valsts muitas dienesti un kas izpaužas Muitas kodeksa 12. panta 5. punkta a) apakšpunktā minētajās trijās situācijās, kad saistoša izziņa par tarifu zaudē spēku³². Tomēr no tā, ka saistošas izziņas par tarifu spēkā esamība ir atkarīga arī no atbilstības Tiesas judikatūrai, nevar secināt, ka Tiesai būtu jālemj par valsts muitas dienestu izsniegtas saistošas izziņas par tarifu spēkā esamību.

70. Jāpiebilst, ka valsts tiesā var apstrīdēt to Kopienu tiesību aktu spēkā esamību, uz kuriem pamatota attiecīgā saistošā izziņa par tarifu. Šādā gadījumā valsts tiesai, ja tā par spēkā neesošu uzskata Kopienu tiesību aktu, ar ko pamatota saistošā izziņa par tarifu, ir jāvēršas Eiropas Kopienu Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par attiecīgā Kopienu tiesību akta spēkā esamību³³.

32 — Skat. 2004. gada 22. janvāra spriedumu apvienotajās lietās C-133/02 un C-134/02 *Timmermans* u.c. (*Recueil*, I-1125. lpp., 21.–24. punkts).

33 — Skat., piemēram, 2001. gada 17. maija spriedumu lietā C-119/99 *Hewlett Packard* (*Recueil*, I-3981. lpp.); skat. arī spriedumu lietā C-6/99 (minēts 28. zemsviras piezīmē), 55. punkts.

71. Šajā lietā netiek apšaubīta ne KN, ne arī Muitas kodeksa vai Īstenošanas regulas spēkā esamība.

spriedumu lietā *Da Costa en Schaake* u.c., noteica, ka tām Eiropas Kopienu Tiesā nav jāvērtē ne tikai gadījumā, kad Kopienu tiesību jautājums, kas kādā lietā izraisa šaubas, nav atbilstošs, bet arī tajos gadījumos, kad attiecīgo Kopienu tiesību normu neatkarīgi no procesa veida Tiesa jau ir interpretējusi (t.s. "acte éclairé") vai kad pareiza Kopienu tiesību piemērošana ir tik acīmredzama, ka nepastāv nekādas pamatotas šaubas (t.s. "acte clair").

72. Ņemot vērā iepriekš minēto, ir jāsecina, ka saskaņā ar judikatūru lietā *Foto-Frost* valsts tiesa drīkst pieņemt lēmumu, kas atšķiras no izziņas par tarifu, kuru kādas dalībvalsts muitas dienests par līdzīgu precī izsniedzis trešai personai, nevēršoties Eiropas Kopienu Tiesā ar prejudiciālu jautājumu. Ja pirmais prejudiciālais jautājums attiecas uz tiesu, kuras lēmumus var pārsūdzēt, tad uz to ir jāatbild noraidīši.

75. Lai atbildētu uz mūs interesējošo jautājumu par to, vai tādā gadījumā kā izskatāmajā lietā, kuru pamatā raksturo valsts tiesas un citas dalībvalsts iestādes interpretāciju dažādība, var runāt par "acte clair" gadījumu sprieduma lietā *CILFIT* nozīmē, būtu jāsniedz daži skaidrojumi par apstākļiem, kādos spriedums taisīts un kādos noteikti tajā ietvertie vērtēšanas kritēriji.

c) Pēdējās instances tiesas pienākums vērsties Eiropas Kopienu Tiesā, ņemot vērā spriedumu lietā *CILFIT*.

73. Tagad ir jāpārbauda, vai, ņemot vērā judikatūru lietā *CILFIT*, pēdējās instances tiesai ir pienākums vērsties Eiropas Kopienu Tiesā tādos apstākļos, kādi norādīti saistībā ar šo prejudiciālo jautājumu.

i) Pamata piezīmes par spriedumu lietā *CILFIT*

74. Attiecībā uz pēdējās instances tiesām EKL 234. panta 3. punkta nozīmē Tiesa spriedumā lietā *CILFIT*, pamatojot to ar

76. Šim spriedumam pamatā esošajā lietā Itālijas veselības ministrija pēdējā instancē

lemjošajai *Corte suprema di cassazione* (Augstākā Kasācijas tiesa) apgalvo, ka atbilde uz tiesas izvirzīto jautājumu par Kopienu regulas interpretāciju ir tik acīmredzama, ka nepastāv ne mazākā iespēja apšaubīt interpretāciju, tādēļ tiesai nav pienākuma lūgt prejudiciālu nolēmumu. Ņemot vērā iepriekš minēto, *Corte suprema di cassazione* jautā, vai un, attiecīgā gadījumā, cik lielā mērā EKL 234. panta 3. punktā noteiktais pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu ir atkarīgs no tā, vai pastāv "pamatotas šaubas par interpretāciju"³⁴.

77. Tiesa savā spriedumā būtībā piekrīt izņēmumam attiecībā uz pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu, tomēr — kā to šeit pareizi norāda Komisija — izvirzot stingrus nosacījumus.

78. Izņēmums ir spēkā tikai gadījumā, ja "Kopienu tiesību pareiza piemērošana ir tik acīmredzama, ka nepastāv nekādas šaubas par veidu, kādā jārisina attiecīgais jautājums"³⁵.

79. Tomēr valsts pēdējās instances tiesa Kopienu tiesību pareizu piemērošanu var uzskatīt par "neapšaubāmu" vai, citiem vārdiem, "acīmredzamu" tikai tad, "ja tā ir pārlicināta, ka tāpat par acīmredzamu to uzskatīs arī citu dalībvalstu tiesas un Tiesa"³⁶.

80. Jautājums par to, vai ir izpildīti nosacījumi, kuru rezultātā pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu vairs nav spēkā, vēl jāizvērtē, "ņemot vērā Kopienu tiesību specifiskās īpašības un sevišķās grūtības, kas rodas, tās interpretējot"³⁷.

81. Tādēļ Tiesa līdz šim ir uzsvērusi trīs Kopienu tiesību un to interpretācijas pazīmes, kas ir jāņem vērā³⁸.

82. Pirmkārt, attiecīgas Kopienu tiesību normas interpretācija prasa, lai tiktu salīdzinātas tās dažādās, vienlīdz saistošās valodu redakcijas. Pat ja visas valodu redakcijas pilnībā saskan, otrkārt, ir jāņem vērā, ka Kopienu tiesībās tiek izmantota sava specifiskā terminoloģija un ka Kopienu un dalībvalstu tiesību juridiskie termini satur a ziņā ne vienmēr ir

34 — Spriedums lietā *CILFIT* (minēts 10. zemsvītras piezīmē), 2.–4. punkts.

35 — Turpat, 16. un 21. punkts.

36 — Turpat.

37 — Turpat, 17. punkts.

38 — Turpat, 18.–20. punkts.

identiski. Treškārt, katra Kopienų tiesību norma ir jāskata kopsakarībā un jāinterpretē, ņemot vērā Kopienų tiesisko regulējumu kopumā, kā arī tās mērķus un attīstības pakāpi attiecīgās normas piemērošanas brīdī.

variantiem, t.i., ar spriedumu ir panākts īpaši smalks kompromiss⁴⁰.

83. Kopš sprieduma lietā *CILFIT* taisīšanas ir izteikti dažādi viedokļi, tostarp arī speciālajā literatūrā, par konkrēto nozīmi, kāda ir minētajam spriedumam un tajā ietvertajiem kritērijiem; sākot no uzskata, ka Tiesa šajā spriedumā ir pārņēmusi Francijas tiesību sistēmā īpaši pazīstamo "acte clair" teoriju, līdz pretējam viedoklim, ka tā ir atteikusies no minētās teorijas un, izmantojot "taktisku gājieni", patiesībā ir gandrīz likvidējusi valstu pēdējās instances tiesu rīcības brīvību³⁹.

85. Sākumā šķiet, ka izvairīšanās lietot "interpretācijas" jēdzienu attiecīgajā sprieduma rindkopā⁴¹, tā vietā norādot uz Kopienų tiesību "pareizu piemērošanu", ir vērtējama kā "acte clair" teorijas atzīšana, vismaz attiecībā uz viedokli, ka skaidri formulētai normai nav vajadzīga interpretācija ("in claris non fit interpretatio") un tādēļ to ir iespējams piemērot neinterpretējot⁴².

86. Vai Tiesa spriedumā lietā *CILFIT*, par pamatu ņemot minēto principu, ar tradicinālo pienākumu sadalījumu starp Tiesu un valstu tiesām⁴³ ir domājusi tikai Kopienų tiesību normu piemērošanu, vai arī tā ir piešķirusi valstu tiesām tiesības pieņemt

84. Arī šajā gadījumā — un tas izskaidro sprieduma nenoteiktību — patiesība varbūt atrodas starp šiem diviem interpretācijas

40 — Skat. Lenaerts/Arts. *Europees Procesrecht*, 2003, 88. lpp.

41 — Spriedums lietā *CILFIT* (minēts 10. zemsvītras piezīmē), 16. punkts.

42 — Skat. ģenerālvokāta Kapotorti [*Capotorti*] 1982. gada 13. jūlija secinājumus lietā *CILFIT* (spriedums minēts 10. zemsvītras piezīmē), 4. punkts; diskusijai par šīs doktrīnas nozīmi skat. *Bebr* (minēts 39. zemsvītras piezīmē), 440. un turpmākās lpp.

43 — Jautājumā par pienākumu sadalījumu pastāvīgā Judikatūra paredz, ka Tiesa interpretē tikai tās Kopienų tiesību normas, kas attiecīgajā gadījumā ir saistošas, bet valsts tiesas kompetencē ir piemērot šādā veidā interpretētās tiesību normas konkrētajā gadījumā: skat. arī spriedumu lietā *Da Costa en Schaake* u.c. (minēts 15. zemsvītras piezīmē), 81. lpp.; kā arī 2002. gada 7. novembra spriedumu apvienotajās lietās no C-260/00 līdz C-263/00 *Lohmann* u.c. (*Recueil*, I-10045. lpp., 26.–28. punkts), 2001. gada 10. maija spriedumu apvienotajās lietās C-223/99 un C-260/99 *Agorà* un *Excelsior* (*Recueil*, I-3605. lpp., 23. un 24. punkts), kā arī 1998. gada 12. februāra spriedumu lietā C-366/96 *Cordelle* (*Recueil*, I-583. lpp., 8. punkts).

39 — Šajā sakarā skat. *Bebr*. The Rambling Ghost of "Cohn-Bendit": Acte Clair and the Court of Justice". No: *Common Market Law Review* 20/1983, 439. (466. un turpmākās lpp. un 471. lpp.); Rasmussen. The European Court's Acte Clair Strategy in C.I.L.F.I.T. (Or: Acte Clair, Of Course! But What does it Mean?). No: *EL Rev* 342/1984, 342. (256. un turpmākās lpp.); Mancini/Keeling. From CILFIT to ERT: the Constitutional Challenge facing the European Court. No: *Y.E.L.* 11/1991, 1. (4. lpp.).

lēmumus interpretācijas jautājumos⁴⁴, kaut arī tikai ierobežotā apjomā?

87. Ģenerālvokāts Kapotorti [*Capotorti*] secinājumos lietā *CILFIT* jau norādīja, ka jebkuras, arī “nepārprotamas” vai “skaidras” tiesību normas piemērošanai principā vispirms ir vajadzīga interpretācija. Tieši interpretācija parāda, vai attiecīgā tiesību norma ir “skaidra”, tādēļ iepriekš minētā latīņu principa “*in claris non fit interpretatio*” pamatā ir *petitio principii*⁴⁵. Tomēr atsevišķi ir jāaplūko jautājums, vai kādas normas interpretācijai ir nepieciešama pamatīgāka argumentācija un lielāks intelektuālā spēka patēriņš, t.i., vai tā ir “sarežģīta” vai “problematiska”, vai arī normas nozīme uzreiz ir saprotama un acīmredzama, t.i., vai interpretāciju var uzskatīt par “vieglu” vai “vienkāršu”.

44 — Šādas pretrunas lietā *CILFIT* acīmredzami raksturo lietas dalībnieku sniegtie paskaidrojumi. Pirmkārt, tiek apgalvots, ka pavisam nepārprotamas vai neapšaubāmas normas nav jāinterpretē vai ka tās nerada “jautājumu par interpretāciju”, un tādēļ uz tām neattiecas EKL 234. panta 3. punktā noteiktais pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu, otrkārt, tiek norādīts, ka arī nepārprotamas normas ir jāinterpretē, tomēr pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu ir tikai attiecībā uz tādām normām, kuru interpretācija vieš šaubas vai arī sagādā “istas problēmas”: skat. arī šo secinājumu 78. punktu, kā arī lietas dalībnieku paskaidrojumus spriedumā lietā *CILFIT* (minēts 10. zemsvītras piezīmē), 3420. un turpmākās lpp.

45 — Ģenerālvokāta Kapotorti secinājumi lietā *CILFIT* (minēti 42. zemsvītras piezīmē; spriedums minēts 10. zemsvītras piezīmē), 4. punkts; skat. arī Pescatore. *Interpretation of Community Law and the Doctrine of “Acte Clair”*. No: *Legal Problems of an Enlarged European Community*, 1972, 27. (41., 43. un turpmākās lpp.).

88. Tātad attiecīgās tiesību normas piemērošana ir cieši saistīta ar tās interpretāciju un, ja Tiesa spriedumā lietā *CILFIT* runā par “pareizu piemērošanu”, tad šajā sakarā vienmēr jāpatur prātā “pareizā interpretācija”, no kuras izriet pareizā piemērošana. Visbeidzot, spriedumā lietā *CILFIT* runa ir tieši par EKL 234. panta 3. punktā noteiktā pienākuma lūgt prejudiciālu nolēmumu apjomu attiecībā uz jautājumiem par Kopienų tiesību interpretāciju⁴⁶.

89. Jāsecina, ka Tiesa spriedumā lietā *CILFIT* nav noteikusi robežšķirtni starp Kopienų tiesību aktiem, kuri ir jāinterpretē, un tādiem, kuri nav jāinterpretē, bet gan piešķirusi valstu pēdējās instances tiesām tiesības zināmā apjomā “pašām uz savu atbildību”⁴⁷ veikt Kopienų tiesību interpretāciju.

90. Tomēr vienlaicīgi Tiesa centās ierobežot valstu tiesu rīcības brīvību, ņemot vērā izvirzīto mērķi saglabāt Kopienų tiesību vienveidīgu interpretāciju un piemērošanu, ko nosaka EKL 234. panta 3. punktā ietvertais pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu, un izvirzot stingrus nosacījumus pēc iespējas

46 — Skat. šo secinājumu 78. punktu un spriedumu lietā *CILFIT* (minēts 10. zemsvītras piezīmē), 2. un 3. punkts.

47 — Spriedums lietā *CILFIT* (minēts 10. zemsvītras piezīmē), 16. punkts.

novērst varbūtību, ka valstu tiesas ļaunprātīgi varētu izmantot tām doto iespēju⁴⁸.

gan no pārējo dalībvalstu tiesu un Eiropas Kopienų Tiesas viedokļa, ir jāizdara, pamatojoties ne tikai uz tiesai pieejamo attiecīgās normas redakciju⁴⁹.

91. Tādēļ vispirms Tiesa šauri definēja šaubas attiecībā uz interpretāciju ("[...] tik acīmredzama [interpretācija], ka par izvirzīto jautājumu nepastāv nekādas pamatotas šaubas").

93. Vai šāda objektivitāte tiešām ir panākta? Aplūkojot šo jautājumu tuvāk, var secināt, ka minētās prasības tikai šķietami vai arī tikai zināmā mērā nosaka objektīvas robežas valstu pēdējās instances tiesu diskrecionārajai varai⁵⁰.

92. Nosakot, ka valsts tiesa par atbildi uz tai uzdoto jautājumu var būt droša tikai gadījumā, ja tā ir pārliecināta, ka arī pārējo dalībvalstu tiesas un Eiropas Kopienų Tiesas izteiktu tādu pašu pārliecību par interpretāciju, un pieprasot, lai tiktu ievērotas Kopienų tiesību specifiskās īpašības un sevišķās grūtības, kas rodas, tās interpretējot, Tiesa cenšas panākt zināmu objektivitāti attiecībā uz valstu pēdējās instances tiesu rīcības brīvības robežām. Pirmkārt, valsts tiesai jābūt pārliecinātai, ka attiecīgā Kopienų tiesību norma ir uzskatāma par neapšaubāmu ne tikai no tās viedokļa, un, otrkārt, secinājums par to, vai attiecīgās normas interpretācija ir uzskatāma par tādu, par ko nav nekādu pamatotu šaubu gan no [attiecīgās] tiesas,

94. Jo valsts tiesai tomēr jāpaļaujas tikai uz savu spriestspēju un tā acīmredzami pati nevar būt īsti droša, "ka arī pārējo dalībvalstu tiesas un Tiesas izteiktu tādu pašu pārliecību" par veidu, kādā tiesai jāatrisina tai uzdotais interpretācijas jautājums.

95. Turklāt vēl rodas jautājums, par kādām tiesām — visām tiesām visās dalībvalstīs, tikai pēdējās instances tiesām, attiecīgām specializētām tiesām u.tml. — jādoma valsts tiesai. Turklāt izskatāmajā lietā vēl jāpārbauda, vai

48 — Par spriedumu lietā *CILFIT* skat. arī ģenerālvokāta *Ticano [Tizzano]* pausto viedokli 2002. gada 21. februāra secinājumos lietā *C-99/00* (spriedums minēts 14. zemsvītras piezīmē), 56. un turpmākie punkti.

49 — Skat. *Bebr* (minēts 39. zemsvītras piezīmē), 469. lpp.

50 — Skat. ģenerālvokāta *Kapotorti* secinājumus lietā *CILFIT* (minēti 42. zemsvītras piezīmē, spriedums minēts 10. zemsvītras piezīmē), 9. punkts, kā arī *Pescatore* [*Pescatore*] [rakstu] (minēts 45. zemsvītras piezīmē), 42. lpp.

un cik lielā mērā tas ir saistīts arī ar valsts administratīvajām iestādēm⁵¹.

juridiskie termini, ko tiesa [savā interpretācijā] izmantojusi atbilstoši savai valsts tiesību sistēmai, saturiski vienmēr būs līdzīgi vai arī salīdzināmi ar citu valstu tiesībās un Kopienų tiesībās izmantotajiem terminiem.

96. Ņemot vērā, ka valsts tiesai galu galā nav citu kritēriju kā tikai pašai savi, tieši vietā ir jautājums, kādā veidā tiesa pēc tam, kad tā pati ir guvusi *pārlicību* [par sava viedokļa pareizību], varētu iedomāties, ka citai tiesai vai Eiropas Kopienų Tiesai par uzdoto interpretācijas jautājumu varētu būt cits viedoklis⁵².

98. Jāpiebilst, ka valsts tiesai tikai — kā sava veida brīdinājums — ir jāievēro Tiesas minētās Kopienų tiesību specifiskās īpašības (valodas ziņā) un sevišķās tiesību interpretācijas grūtības un nevis pilnībā tās "jāpārbauda".

97. Pamatojoties uz spriedumā lietā *CILFIT* noteikto, ka ir jāievēro Kopienų tiesību specifiskās īpašības un sevišķās to interpretācijas grūtības, no valsts tiesas tomēr var prasīt, lai tā pārējo tiesu un Eiropas Kopienų Tiesas vietā apšaubītu šādu pārlicību. Turklāt tiesai īpaši ir jāņem vērā iespējamā interpretāciju atšķirība, ja to veic saskaņā ar citu valodu redakcijām, un, pat ja interpretācija atbilstoši citu valodu redakcijām saskan ar tiesas interpretāciju, tas nenozīmē, ka

99. Tādēļ uzskatu, ka spriedumu lietā *CILFIT* nevar uztvert tādā veidā, ka, piemēram, valsts tiesai būtu pienākums attiecīgo Kopienų tiesību normu pārbaudīt katrā no Kopienų oficiālajām valodām⁵³. Tas valstu tiesām radītu nepanesamu slogu un var teikt, ka *de facto* padarītu tiesības izlemt Kopienų tiesību "neapšaubāmos" jautājumus, kas valstu pēdējās instances tiesām — kaut arī ar ierobežojumiem — piešķirtas saskaņā ar spriedumu lietā *CILFIT*, par tukšvārdību vai arī par "taktisku gājieni"⁵⁴.

51 — Šajā sakarā skat. šo secinājumu 116. un turpmākos punktus.

52 — Kritiski par šo nosacījumu, minot daudzus piemērus, izteicies Wattel, Köbler, Cilfit and Welthgrove: *We Can't Go On Meeting Like This*. No: *CML Rev.* 2004, 177. (179. lpp.).

53 — Skat. ģenerāladvokāta Džeikobsa [Jacobs] 1997. gada 10. jūlija secinājumus lietā C-338/95 *Wiener* (1997. gada 20. novembra spriedums, *Recueil*, I-6495. lpp.), 65. punkts, kā arī ģenerāladvokāta Ticano secinājumus lietā C-99/00 (spriedums minēts 14. zemsvītras piezīmē), 75. punkts.

54 — Pēc Rasmusena [Rasmussen] (minēts 39. zemsvītras piezīmē), 242. lpp.

100. Jānorāda, ka prasības, ko Tiesa noteikusi spriedumā lietā *CILFIT*, nevar uztvert kā sava veida instrukciju, kas nosaka lēmumu pieņemšanas kārtību un ko valstu pēdējās instances tiesas varētu izmantot kā paraugu, pēc kura noteikt objektīvu un skaidru robežu starp interpretācijas jautājumiem, kurus minētās tiesas izņēmuma kārtā varētu izlemt pašas, un tādiem, ar kuriem šim tiesām jāvēršas Eiropas Kopienų Tiesā. Šīs prasības nevar būt kritērijs, pēc kura varētu "objektīvi" noteikt, kad attiecīgās Kopienų tiesību normas nozīme ir tik acīmredzama, ka nerodas nekādas pamatotas šaubas par tās interpretāciju⁵⁵.

mēr ietver izprašanas procesu, ko nevar "matemātiski aprēķināt"⁵⁷ — tas īpaši attiecas uz Kopienų tiesībām ar to daudzajām interpretācijas iespējām, kas nosaka Kopienų tiesību dinamisko attīstību⁵⁸. Tieši tādēļ, ka nav iespējams vai arī tikai zināmā mērā ir iespējams objektīvi noteikt, kad kādas tiesību normas interpretācija ir tik acīmredzama, ka nerada nekādas pamatotas šaubas⁵⁹, šāds

101. Tas ir saistīts ar to, ka juridiska norma "pati" nevar būt nepārprotama, skaidra vai ar neapšaubāmu nozīmi⁵⁶. Kā jau norādīju iepriekš, tiesību normas interpretācija vien-

57 — Pats tiesību raksturs noteic, ka tiesības būtībā ir atkarīgas no valodas izteiksmes iespējām un tādēļ ir tikpat neskaidras un nepilnīgas kā pati valoda. Tiesību atziņas nav "objektīvas atziņas" dabaszinātņu izpratnē (jāpiebilst, ka arī dabaszinātnēs minētais jēdziens jālieto piesardzīgi). Turpretim judikatūra praktiski nekad nav tikai atziņu process vai mehānisks juridiskā novērtējuma process, bet gan ietver arī lēmuma pieņemšanas faktoru, kā tas skaidri pausts arī tiesas formulējumā "hat für Recht erkannt"/"dit pour droit" ["nosprīez"]. Skat. Larenz un Canaris. *Methodenlehre der Rechtswissenschaft*, 3. izdevums, 1995, 28. un turpmākās lpp.; Schübel-Pfister. *Sprache und Gemeinschaftsrecht: die Auslegung der mehrsprachig verbindlichen Rechtstexte durch den Europäischen Gerichtshof*, 2004, 112. un turpmākās lpp.

58 — Skat. spriedumu lietā *CILFIT* (minēts 10. zemsvītas pielīmē), 20. punkts.

59 — Protams, var norādīt pieļaujamas interpretācijas metodes, kā Tiesa tās attiecībā uz Kopienų tiesībām ir uzskaitījusi lietā *CILFIT*; tomēr jāteic, ka, arī izmantojot šīs metodes, netiek iegūts viens vienīgs pareizais rezultāts. Pat nosakot dažādu interpretācijas kritēriju hierarhiju, nav iespējams izvairoties no zināmas diskrēcionārās varas. Interpretācijas sākums un interpretācijas beigas, par ko juridisko metožu mācībās ir dažādi viedokļi, būtībā ir valodas teksts, kurā ir izteiktas tiesības, bet starp tiem atrodas plašs lauks ar dažādiem eļamjiem ceļiem. Kurš nevēlas šos secinājumus izdarīt, ņemot vērā metodiskus apsvērumus vai pamatojoties uz (tiesību) teorijas atzinām, tam būtu vismaz jāpiekrit, ka interpretācija, it īpaši Kopienų tiesību interpretācija, ir process ar daudziem variantiem, tādēļ iespējams, ka divas tiesas, pat precīzi ievērojot Kopienų tiesību specifiskās īpašības un attiecīgās interpretācijas metodes, var iegūt atšķirīgus interpretācijas rezultātus.

55 — Protams, ka katra tiesību piemērotāja pieredze liecina par to, ka ir tādas normas, kuru nozīme liekas saprotama uzreiz vai arī šķiet skaidra, vai pat tiek uzskatīta par vienīgo iespējamo pēc tam, kad veikta attiecīgās normas interpretācija. Problēma ir tajā, — un tieši šī problēma ir sprieduma lietā *CILFIT* pamatā — ka interpretācijas procesu, kura rezultātā tiesnesis izdara šādu secinājumu, nevar padarīt par objektīvu.

56 — Pjērs Peskatore [*Pierre Pescatore*] darbā "Das Vorabentscheidungsersuchen — Die Entwicklung des Systems", publicēts: *1952–2002: Fünfzigjähriges Bestehen des Gerichtshofes der Europäischen Gemeinschaften (Kolloquium über die Zusammenarbeit zwischen dem Gerichtshof und den nationalen Gerichten)*, 2002. gada 3. decembris, 17. (27. lpp.), ir izteicies, "ka normatīvajā pasaulē, kādā mēs dzīvojam, nekā nav pilnīgi skaidrs, jo visus juridiskos terminus ietver pastāvīgā kustībā esošās sistēmas daudznozīmība".

secinājums ir jāizdara valsts tiesai, kurai attiecīgais jautājums tiek uzdots⁶⁰.

piemērošanas grūtības, šķiet, ir jāpievērš uzmanība dažām nelielām pārdomām, lai gan lietas dalībnieki nav izmantojuši izskatāmo lietu, lai pamatā apšaubītu judikatūru lietā *CILFIT*.

102. Spriedumā lietā *CILFIT* noteiktajām prasībām jāliek valsts tiesai piesardzīgi, nevis vieglprātīgi — pamatojoties tikai uz savu viedokli un attiecīgās normas tekstu — lemt par attiecīgās Kopienas tiesību normas “neapšaubāmu” interpretāciju. Tām jāliek valsts tiesai izprast Kopienas tiesību specifiku, lai novērstu pārsteidzīgu vai vienpusīgu lēmumu pieņemšanu un šādā veidā sasniegtu “cerēto pārliecību”⁶¹. Šai pārliecībai jābūt lietpratēja pārliecībai, kurš kā profesionālis pārbauda attiecīgo Kopienas tiesību jautājumu un pārzina Kopienas tiesību galvenās īpašības⁶².

ii) Situācija pēc sprieduma pasludināšanas lietā *CILFIT*

103. Tagad kopumā varētu apšaubīt judikatūru lietā *CILFIT*. Ņemot vērā šīs judikatūras

104. Cik neskaidra ir iepriekš apspriesto *CILFIT* kritēriju konkrētā nozīme, tikpat grūti ir uz Līguma pamata noteikt praktiskāku vai objektivāku to interpretācijas jautājumu “filtrēšanas sistēmu”, ar kuriem būtu jāvērsās Tiesā un kurus varētu uzticēt izlemt valstu pēdējās instances tiesām. Piemēram, lietā *Wiener* ģenerālvokāta Džeikobsa izteiktais priekšlikums, ka spriedumā lietā *CILFIT* minētie “nosacījumi” jāpiemēro tikai gadījumos, kad tiek uzdots vispārsvārīgs jautājums un patiešām ir jāiegūst vienveidīga interpretācija⁶³, noteikti ir saistīts ar tāda veida jautājumiem, kuriem visvairāk nepieciešams Tiesas skaidrojums, tomēr, manuprāt, no valstu pēdējās instances tiesu viedokļa prasība izvērtēt jautājuma svarīgumu un vienveidīgas interpretācijas nepieciešamību Kopienas tiesībām, rada tām papildu grūtības un padara minēto tiesu diskrecionāro varu vēl neskaidrāku.

60 — Šādā veidā, piemēram, Peskatore saistībā ar “*acte clair*” mācību trāpīgi norāda, ka, tiesnesim konstatējot “skaidras” tiesību normas esamību, būtībā runa ir par līdzekļi, lai izbeigtu diskusiju par interpretāciju un pieņemtu atbilstošu lēmumu, kuru izmantojot tiesnesis gluži vienkārši attiecīgajai tiesību normai piemēro savu interpretāciju: skat. *Pescatore* (minēts 45. zemsvītras piezīmē), 41. lpp.

61 — Skat. arī ģenerālvokāta Ticano secinājumus lietā C-99/00 (spriedums minēts 14. zemsvītras piezīmē), 75. punkts.

62 — Skat. Timmermans. *Over de prejudiciële procedure en, “acte clair”*. No: *Mok-aria: opstellen aangeboden aan prof. Mr. M. R. Mok ter gelegenheid van zijn 70e verjaardag*, 2002, 349. (354. lpp.); Dauses. *Vorabentscheidungsverfahren*, 2. izdevums, 1995, 113. lpp.; Holoubek. *Vorlageberechtigung und Vorlageverpflichtung*. No: *Das EuGH-Verfahren in Steuersachen*, 2000, 45. (61. lpp.).

63 — Ģenerālvokāta Džeikobsa secinājumi lietā C-338/95 (minēti 53. zemsvītras piezīmē), 64. punkts.

105. Pat ja Tiesai izdotos skaidrāk formulēt kritērijus attiecībā uz pēdējās instances tiesu pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu, nekā tas ir izdevies spriedumā lietā *CILFIT*, arī tad nenovēršami pastāvētu zināma rīcības brīvība, tātad subjektīvs elements, ko nosaka valstu pēdējās instances tiesām dotā iespēja patstāvīgi izlemt interpretācijas jautājumus. Interpretācijas “pareizība”, ko par “neapšaubāmu” uzskata attiecīgās valstu tiesas, noteikti izriet tikai no konkrēta Tiesas sprieduma (atbilstības tam). Šī situācija kļuva vēl nedrošāka pēc sprieduma lietā *Köbler*, saskaņā ar kuru EKL 234. panta 3. punktā noteiktā pienākuma lūgt prejudiciālu nolēmumu neizpilde ir viens no faktoriem, kas jāņem vērā kompetentajām valstu tiesām, skatot jautājumu par valsts atbildību par zaudējumiem, kas radušies valsts pēdējās instances tiesas lēmuma dēļ, kurš ir pretrunā Kopieniu tiesībām⁶⁴.

būtu jāatbrīvo no atbildības, tad, no otras puses, alternatīva *CILFIT* sistēmai tās esošajā vai pārveidotā veidā būtu atgriešanās pie valstu pēdējās instances tiesu obligāta pienākuma lūgt prejudiciālu nolēmumu⁶⁵. Runājot par pēdējo variantu, jānorāda, ka tagad, ņemot vērā iespēju atbilstoši Tiesas Reglamenta 104. panta 3. punktam izlemt prejudiciālo jautājumu vienkāršotā kārtībā, proti, izdodot motivētu rīkojumu, Tiesas rīcībā ir “filtrēšanas sistēma”, kas pamatā atspoguļo *Da Costa en Schaake* u.c. un *CILFIT* kritērijus.

106. Ja, no vienas puses, konsekventi apdomājot vienmēr pastāvošo diskrecionāro varu, varam pat secināt, ka, ņemot vērā minētos apstākļus, valstu pēdējās instances tiesas

107. Lai gan minētais apstāklis nav izšķirošs, no pragmatiskā viedokļa jāpiebilst, ka arī vienkāršotā prejudiciālo jautājumu izskatīšanas kārtībā, kas notiek Tiesas un valstu tiesu dialoga veidā, prasa zināmu procesuālo laiku. Neņemot vērā visas šaubas un to, ka “*CILFIT* sistēma” ir principiāli apstrīdama, tomēr jājauc, vai Tiesa var izpildīt tai uzticēto uzdevumu — nodrošināt tiesiskumu Līguma interpretēšanā un piemērošanā 25 dalībvalstu savienībā ar nepārtraukti pieaugošu *acquis*

64 — 2003. gada 30. septembra spriedums lietā C-224/01 *Köbler* (*Recueil*, I-10239. lpp., 55. punkts); skat. Vatela [*Wattel*] kritiskos izteikumus (minēti 52. zemsvītras piezīmē), (178. un turpmākās lpp.).

65 — Tādā veidā pilnībā atstājot interpretācijas jautājumu “filtrēšanu” Tiesas kompetencē.

communautaire, vismaz zināmā mērā nepaļaujoties uz — vārda burtiskā nozīmē — valstu tiesu spriešanas spējām, pat ja tāda darba dalīšana praksē varētu radīt grūtības.

108. Tādēļ turpinājumā mēģināšu noskaidrot, kā, pamatojoties uz pastāvošo judikatūru lietā *CILFIT*, var atbildēt uz pamata lietā uzdotajiem jautājumiem.

iii) Par šīs lietas īpatnībām — automātisks pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu

109. Iepriekš minētais ir jāņem vērā, atbildot uz šajā lietā uzdoto jautājumu, t.i., vai var runāt par neapšaubāmu interpretāciju atbilstoši *CILFIT* situācijai valsts pēdējās instances tiesā, ja lietas materiālos atrodama citas dalībvalsts muitas dienesta izsniegtajā saistošajā izziņā par tarifu sniegtā interpretācija, kas ir pretrunā tiesas uzskatiem. Saskaņā ar Komisijas viedokli atbilde uz šo jautājumu ir noliedzzoša, bet pārējie lietas dalībnieki, kas savos argumentos uzsver dažādus aspektus, ir pārliecināti, ka šādas izziņas par tarifu esamība nenozīmē, ka valsts tiesai automātiski jāapšaubā interpretācija.

110. Pirmkārt, jānorāda, ka pareizas interpretācijas “vispārzināmo raksturu” kopumā neietekmē apstākļi, ka acimredzot pastāv “divi” interpretācijas varianti, jo, kā jau iepriekš minēju, “pati” norma nekad nevar būt nepārprotama un skaidra, jo interpretāciju vienmēr raksturo lielāks vai mazāks lemšanas vai izvērtēšanas elements, tātad subjektivitāte.

111. Iespējams, ka valsts muitas dienesta veikta interpretācija, atkarībā no argumentācijas, ir piemērota, lai valsts tiesai atklātu jaunu lietas redzējumu un liktu šaubīties par tās ieteikto interpretāciju. Tomēr, otrkārt, kā norāda Nīderlandes valdība, var būt, ka pēc valsts pēdējās instances tiesas viedokļa tieši valsts muitas dienesta sniegtā interpretācija ir nepareiza vai ka muitas dienests ir kļūdījies.

112. Protams, tas attiecas ne vien uz gadījumu, kad valsts tiesai ir iesniegta atšķirīga interpretācija, ko veikusi kāda valsts iestāde, bet principā tā ir arī gadījumos, kad jautājums ir par valsts tiesu sniegtām atšķirīgām interpretācijām. Šādā gadījumā saskaņā ar spriedumu lietā *CILFIT* no pēdējās instances tiesām tiek prasīts, lai attiecīgā tiesa būtu droša par to, ka arī pārējo dalībvalstu tiesas un Eiropas Kopienų Tiesā izteiktu tādu pašu pārlicību.

113. Kā jau iepriekš minēju, šeit jautājums ir par brīdinājumu, — pēdējās instances tiesas “pārlicināšanos domās” — nevis par faktoru, ko tiesa varētu parādīt praktiski; tomēr “tāda pati pārlicība” “pārējo dalībvalstu tiesām” vismaz pamatā šķiet atspēkota, ja valsts pēdējās instances tiesai *patiešām* ir iesniegta šādas *tiesas* piedāvāta interpretācija, kas ir pretrunā valsts pēdējās instances tiesas ieteiktajai interpretācijai.

114. Tomēr šajā lietā to var atstāt nenoskaidrotu. Tāpat nenoskaidrots var palikt jautājums, vai tas attiecas uz pārējo dalībvalstu visa veida vai tikai kāda atsevišķa veida tiesām, vai pat varbūt uz attiecīgās dalībvalsts tiesām, jo šajā gadījumā runa ir par dalībvalsts *muitas dienestu*.

115. Faktam, ka pastāv šāda dienesta saistoša izziņa par tarifu, kurā ir sniegta KN interpretācija, kam nepiekrīt valsts pēdējās instances tiesa, manuprāt, nav *ipso facto* jāietekmē šīs tiesas pārlicība par pārējo dalībvalstu tiesu un Eiropas Kopienas Tiesas tādu pašu pārlicību attiecībā uz pareizu KN interpretāciju.

116. Šajā sakarā jānorāda, ka sprieduma lietā *CILFIT* rezolutīvā daļa vairs neietver prasību pārlicināties par pārējo dalībvalstu tiesu pārlicinātību, bet gan tā vietā tiek norādīts uz “atšķirīgas judikatūras risku Kopienā”. Šāds risks acimredzami kļūst aktuāls brīdī, kad valsts pēdējās instances tiesa neievēro vai paredz neievērot tai iesniegto citas dalībvalsts tiesas pieņemto nolēmumu. Turpretī attiecībā uz dalībvalsts muitas dienesta izsniegtām izziņām par tarifiem nav teikts, ka arī attiecīgās dalībvalsts tiesa būtu piekritusi muitas dienestu interpretācijai, un tādēļ, citas dalībvalsts tiesai neievērojot attiecīgo interpretāciju, pastāvētu atšķirīgas judikatūras rašanās risks. Varētu arī teikt, ka diskusijā par Kopienas tiesību interpretāciju EKL 234. pantā noteiktajā sadarbības sistēmā piedalās Tiesa un valsts tiesas, nevis Tiesa un valsts pārvaldes iestādes.

117. Tādēļ, ja tādā lietā kā šī kāds valsts pēdējās instances tiesā norāda uz citas dalībvalsts muitas dienesta izsniegtu saistošu izziņu par tarifu, kas ir pretrunā valsts pēdējās instances tiesas sniegtajai KN interpretācijai, tad minētajai tiesai katrā ziņā nav automātiski jāvēršas Tiesā ar jautājumu par KN interpretāciju. Vēl jo vairāk, tiesai pašai ir jāzvērtē, vai tā drīkst

būt pārliccināta par pareizu KN interpretāciju. Tiesas pārliccību var pastiprināt vai vājināt saistošajā izziņā par tarifu ietvertā interpretācija un argumenti, kas to, iespējams, pamato, kā arī jebkāda cita saistoša informācija, kas saistīta ar attiecīgo interpretācijas jautājumu.

118. Varas dalījuma jēdzienam, uz ko norāda Austrijas valdība, šajā gadījumā nav nozīmes, jo runa nav par valsts tiesai saistošu valsts iestādes juridisko nostāju, bet gan tikai par to, kādā mērā šī cita juridiskā nostāja nosaka pienākumu vērsties Tiesā ar interpretācijas jautājumu, lai saņemtu — neatkarīgu — nolēmumu.

119. Lai aina būtu pilnīga, jāpiekrīt dažu lietas dalībnieku pareizajai norādei un jāpievērš uzmanība Kapienu tiesību vienveidīgas interpretācijas un piemērošanas mērķim, kura sasniegšanai ir paredzēta EKL 234. pantā paredzētā prejudiciālā nolēmuma procedūra un īpaši tās 3. punktā noteiktais pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu.

120. Šeit ir jāpiebilst, ka pilnīgu vienveidību varētu nodrošināt tikai tad, ja Tiesā būtu jāvērsas patiešām ar katru (svarīgu) interpretācijas jautājumu, kas tiek izskatīts valsts pēdējās instances tiesā. Tomēr pat šādā gadījumā sistēma nebūtu ideāla, kamēr — atbilstoši pastāvīgai judikatūrai — valsts tiesa pati drīkstētu izvērtēt Kapienu tiesību jautājuma svarīgumu valsts pamata prāvā⁶⁶, jo arī šāds vērtējums ir saistīts ar zināma priekšstata nepieciešamību par tās Kapienu tiesību normas saturu un piemērošanas jomu, uz ko norāda kāds no lietas dalībniekiem⁶⁷.

121. Tātad *katra darba dalīšana* starp Tiesu un valstu tiesām saistībā ar Kapienu tiesību aizsardzību zināmā mērā ietekmē Kapienu tiesību vienveidīgas interpretācijas un pie-

66 — Skat. spriedumu lietā *CILFIT* (minēts 10. zemsvītras piezīmē), 10. punkts, kā arī 1984. gada 28. jūnija spriedumu lietā 180/83 *Moser* (*Recueil*, 2539. lpp., 6. punkts), 1988. gada 5. oktobra spriedumu lietā 247/86 *Alsattel* (*Recueil*, 5987. lpp., 8. punkts), 1993. gada 27. oktobra spriedumu lietā C-127/92 *Enderby* (*Recueil*, I-5535. lpp., 10. punkts), 1994. gada 2. jūnija spriedumu lietā C-30/93 *AC-ATEL Electronics* (*Recueil*, I-2305. lpp., 19. punkts) un 1995. gada 15. decembra spriedumu lietā C-415/93 *Bosman* u.c. (*Recueil*, I-4921. lpp., 59. punkts).

67 — Nedrīkst nepievērst uzmanību arī tam, — kā tikko parādīja spriedums lietā *CILFIT*, — ka arī spriedumi ir jāinterpretē — jo, risinot Kapienu tiesību jautājumus, iespējamība to piemērot citā lietā, t.i., to nozīmē bieži vien ir izšķirošais faktors, un tādēļ pat "acte éclairée" gadījumā dažreiz valstu tiesām saglabājas ievērojama diskrecionārā vara. Šajā jautājumā skat. Kanninen. La marge de manoeuvre de la juridiction suprême nationale pour procéder à un renvoi préjudiciel à la Cour de justice des Communautés européennes. No: Colneric u.c. (izdevēji). *Une communauté de droit: Festschrift für Gil Carlos Rodríguez Iglesias*, 2003, 611. (616. lpp.).

mērošanas pakāpi. Jautājums ir tikai, kad un kā atbilstoši Līguma norādēm un, pamatojoties uz judikatūru lietā *CILFIT*, noteikt robežas.

neizslēdz iespēju, ka attiecībā uz kādu trešo personu tiek pieņemts no minētā tiesību akta atšķirīgs lēmums un no šāda viedokļa pastāv risks, ka trešā persona jautājumā par tās preču klasifikāciju atrodas "nevienlīdzīgā" situācijā salīdzinājumā ar konkrētas saistošas izziņas par tarifu īpašnieku. Šīs situācijas risinājums varētu būt tāds, ka Kopienų likumdevējs deleģē valsts muitas dienestiem izdot vispārēji saistošas izziņas par tarifu, uz kurām tād varētu atsaukties jebkura persona, kas kādā dalībvalstī vēlētos muitot attiecīgo preci. Tomēr šādas vispārēji derīgas izziņas par tarifu būtu pielīdzināmas regulai par klasifikāciju, kas ir Komisijas kompetencē, un būtu tikai pamatoti, ja tā arī turpmāk tiktu pieņemta centralizēti, nevis tiktu deleģēta atsevišķiem valstu muitas dienestiem.

122. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos iemeslus, šajā gadījumā uzskatu, ka citas dalībvalsts muitas dienesta izsniegtas saistošas izziņas par tarifu esamība neietekmē valsts pēdējās instances tiesas iespēju atbilstoši judikatūrai lietā *CILFIT* izlemt radušos interpretācijas jautājumu pašai uz savu atbildību.

iv) Pienākums lūgt prejudiciālu nolēmumu, pamatojoties uz vienlīdzības principu

123. Visbeidzot, *Intermodal* norāda, ka saskaņā ar vienlīdzības principu vienādās situācijās KN jāpiemēro vienādi un tādēļ valsts tiesa nedrīkst neievērot saistošo izziņu par tarifu, nevērsoties Tiesā ar prejudiciālu jautājumu, jo pretējā gadījumā netiktu nodrošināta vienāda un vienveidīga KN piemērošana.

125. Saistošās izziņas par tarifu to pašreizējā veidā vismaz palielina tiesisko noteiktību un, pateicoties Komisijas veicamajiem pasākumiem, piemēram, regulas par klasifikāciju pieņemšanai, tās sekmē lielāku vienveidību Kopienų muitas tiesību piemērošanā, kaut gan šī vienveidība netiek nodrošināta pilnībā.

124. Vispirms jānorāda, ka individuālam tiesību aktam, kāda ir saistošā izziņa par tarifu, ir raksturīgs tas, ka uz to var atsaukties tikai šī tiesību akta adresāts. Protams, tas

126. Tādēļ pagaidām neuzskatu — šis jautājums arī netika tā formulēts, — ka pati pastāvošā saistošā izziņa par tarifu sistēma būtu pretrunā vienlīdzības principam.

127. Lai arī šī sistēma — vismaz pagaidām — pieļauj nevienlīdzību valsts muitas dienesta un valsts tiesas atšķirīgu interpretāciju veidā, tomēr uzskatu, ka šo iemeslu nevar izmantot par pamatojumu, lai izmainītu valstu pēdējās instances tiesu pienākuma lūgt prejudiciālu nolēmumu apjomu, kāds ir noteikts EKL 234. panta 3. punktā un interpretēts judikatūrā lietā *CILFIT*⁶⁸.

minētajai tiesai, ja tā par pareizu uzskata citu KN interpretāciju, nevis to, kas minēta saistošajā izziņā par tarifu, nav automātiski jāvēršas Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par KN interpretāciju.

v) Secinājumi par šo lietu, pamatojoties uz judikatūru lietā *CILFIT*

- 2) Attiecīgā valsts pēdējās instances tiesa drīkst pati izlemt jautājumu par KN interpretāciju, ja tā, neraugoties uz valsts muitas dienestu atšķirīgu viedokli, ir pārliecināta par savas interpretācijas pareizību.

128. Ņemot vērā iepriekš izklāstītos apsvērumus un judikatūru lietā *CILFIT*, attiecībā uz pirmo prejudiciālo jautājumu var konstatēt turpmāko:

- 1) Ja tādā prāvā par attiecīgas preces klasifikāciju KN, kas tiek izskatīta valsts pēdējās instances tiesā, lietas dalībnieks norāda uz valsts muitas dienesta viedokli, ko minētais dienests par līdzīgu/tādu pašu preci paudis trešai personai izsniegtā saistošā izziņā par tarifu, tad
- 2) Šajā gadījumā tiesai ir jāievēro Kopienų tiesību specifiskās īpašības un sevišķās grūtības, kas rodas, tās interpretējot, un — ar noteikumu, ka tiek ņemta vērā saistošās izziņas par tarifu interpretācija un argumenti, kas to pamato — jābūt pārliecinātai, ka arī citu dalībvalstu tiesām un Tiesai ir tāda pati pārliecība par KN interpretāciju.

68 — Starp citu, tas ir spēkā arī pēc analogijas — varētu teikt, *a fortiori* — attiecībā uz jautājumu par to valsts tiesu pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu, kuru lēmumus var pārsūdzēt.

- 4) Vienlīdzības princips nekādi nemaina valstu pēdējās instances tiesu pienākumu lūgt prejudiciālu nolēmumu.

B — Par otro prejudiciālo jautājumu

129. Otrais prejudiciālais jautājums ir par to, vai KN pozīcija 8709 ir jāinterpretē tādējādi, ka minētā pozīcija attiecas arī uz transportlīdzekļiem, kam ir tādas pašas īpašības un pazīmes kā attiecīgajiem transportlīdzekļiem šajā lietā.

1) Lietas dalībnieku galvenie argumenti

130. Viedokli par klasifikācijas jautājumu pēc tarifiem izteica Komisija, Nīderlandes valdība un *Intermodal*.

131. Šajā lietā Komisija par izšķirošu uzskata galvenokārt to rindkopu HS paskaidrojumos par KN pozīciju 8709, saskaņā ar kuru "šāda veida kravas transportētājus izmanto arī ostās, preču pārkraušanas laukumos utt."; atbilstoši pastāvīgai judikatūrai izmantošanas mērķis var būt tarifu klasifikācijas objektīvs kritērijs. Komisija norāda, ka attiecīgie transportlīdzekļi ir īpaši radīti treileru izmantošanai izplatīšanas centros un lielos tirdzniecības centros. Nīderlandes valdība būtībā piekrit *Gerechthof te Amsterdam* viedoklim un *Advocaat-Generaal* pamata prāvā pausta-

jam uzskatam, ka tādi transportlīdzekļi kā pamata prāvā minētie nav jāklasificē KN pozīcijā 8709. Saskaņā ar *Advocaat-Generaal* pausto uzskatu, no vienas puses, minētā pozīcija attiecas uz īpašu veida transportlīdzekļiem, ar kuriem pašiem pārvadā preces, un, no otras puses, uz īpašu traktoru veidu. Ņemot vērā apstākli, ka attiecīgo transportlīdzekļu pacelšanas plāksne ir paredzēta tikai puspiekabju pievienošanai, šie transportlīdzekļi nav domāti preču pārvadāšanai HS paskaidrojumu par KN pozīciju 8709 nozīmē. Minētie transportlīdzekļi nevar būt arī vilcēji šīs pozīcijas nozīmē, jo vilcēji tiek izmantoti nelielu piekabju vai arī bagāžas ratu vilkšanai, bet attiecīgie transportlīdzekļi nav tam piemēroti. *Intermodal* uzskata, ka pret klasifikāciju KN pozīcijā 8709 liecina tikai apstāklis, ka attiecīgie transportlīdzekļi ir tikpat jaudīgi kā KN pozīcijā 8701 minētie traktori. Tomēr, tā kā saskaņā ar HS paskaidrojumu tekstu šī atšķirība pastāv tikai *vispārīgi*, minētais apstāklis kopumā neaizliedz klasifikāciju KN pozīcijā 8709.

2) Vērtējums

132. Vispirms jāatgādina Tiesas pastāvīgā judikatūra, kas nosaka, — lai nodrošinātu tiesisko noteiktību un kontroles iespējas,

izšķirošais kritērijs preču klasifikācijai pēc tarifiem vispārējā veidā ir to objektīvās pazīmes un īpašības, kas noteiktas KN pozīcijās un sadaļu vai nodaļu piezīmēs⁶⁹.

133. Komisijas izstrādātajiem KN paskaidrojumiem un Padomes izstrādātajiem HS paskaidrojumiem, kuru mērķis ir sekmēt sadarbību muitas jomā, ir būtiska nozīme dažādu pozīciju piemērojamības interpretācijā, tomēr tām nav juridiski saistoša rakstura⁷⁰.

134. Vispirms jānorāda, ka KN pozīcija 8701 attiecas uz "traktoriem" šī jēdziena vispārīgā nozīmē; no atbilstošajiem HS paskaidrojumiem izriet, ka ar to jāsaprot gan lauksaimniecības traktori, gan arī citi, piemēram, rūpniecībā izmantojamie traktori, kas paredzēti dažādu kravu vilkšanai un labākajā gadījumā ir aprīkoti ar nelielu pacelāju; turklāt tie var būt aprīkoti ar vadības kabīni un ar celšanas un takelāžas ierīci, pie kuras piestiprināmi darbarīki vai krava.

69 — Skat. arī 2002. gada 7. februāra spriedumu lietā C-276/00 *Turbon International (Recueil, I-1389, lpp., 21. punkts)* un spriedumu apvienotajās lietās no C-260/00 līdz C-263/00 (minēts 43. zemsvītras piezīmē), 30. punkts.

70 — Skat. 1999. gada 28. aprīļa spriedumu lietā C-405/97 *Mövenpick Deutschland (Recueil, I-2397, lpp., 18. punkts)*.

135. Šeit ir jānošķir tā sauktie "vilcēji", kas atbilstoši KN pozīcijas 8701 virsrakstam veido paši savu, no traktoru vispārējās kategorijas nošķirtu kategoriju KN pozīcijā 8709, kas savukārt attiecas uz dažāda veida "kravas transportētājiem".

136. Pamatojoties uz HS paskaidrojumiem par KN pozīciju 8709, ir jāsecina, ka, runājot vispārīgi, šajā pozīcijā ietilpstošie vilcēji ir "mazi" traktori, ko izmanto rūpniecās, preču pārkraušanas laukumos, ostās vai dzelzceļa platformās. No pārējiem traktoriem tie atšķiras ar ierobežotu ātrumu, kas parasti nepārsniedz 30–35 km/h, un vēl tiem ir arī neliels griešanās rādiuss. Turklāt šādiem vilcējiem parasti nav vadības kabīnes un šajā kategorijā ietilpst arī vilcēji, kurus vadot, vadītājs iet kājām.

137. Nīderlandes valdība norādīja, ka HS paskaidrojumi par KN pozīciju 8709, pirmkārt, attiecas uz kravas transportētājiem, kuri ir aprīkoti ar pacelāju un uz kuriem var uzkraut/kuros var iekraut preces, un, otrkārt, uz tādiem vilcējiem, kurus nelielu piekabju vilkšanai izmanto dzelzceļa platformās, kā arī, piemēram, ostās un preču pārkraušanas laukumos. Tā kā no iesniedzējtiesas sniegtā apraksta izriet, ka šajā lietā attiecīgie transportlīdzekļi ir aprīkoti tikai ar pacelšanas

plāksni, kas paredzēta puspiekabes pievienošanai, tad transportlīdzekļa veidu raksturojošais lielums atbilst nevis kravas transportētājiem, ar kuriem var pārvadāt preces, bet gan pēdējiem minētajiem vilcējiem.

KN pozīcijas 8701 nozīmē, tie ir aprīkoti ar slēgtu vadības kabīni un salīdzinājumā ar vilcējiem nav paredzēti nelielu piekabju, piemēram, bagāžas ratu, bet gan treileru un puspiekabju pārvadāšanai, ieskaitot pat megatreilerus vai *jumbo*-treilerus.

138. Šajā lietā ir svarīgi, ka HS paskaidrojumos saistībā ar šādiem vilcējiem ir minētas "nelielas piekabes" vai arī "bagāžas rati". Turklāt vēl ir norādīts, ka salīdzinājumā ar KN pozīcijā 8701 minētajiem traktoriem KN pozīcijā 8709 minētie vilcēji kopumā ir vieglāki un ar mazāku jaudu.

140. Transportlīdzeklis ar šādām pazīmēm neatbilst KN pozīcijā 8709 ietilpstošo "nelielo" kravas transportētāju vai arī vilcēju tipam, kā jau iepriekš aprakstīju, pamatojoties uz HS paskaidrojumiem.

139. Tomēr transportlīdzekļiem, par kādiem ir jautājums šajā lietā, ir raksturīgas arī šādas pazīmes: atbilstoši *Intermodal* sniegtajai informācijai tie ir tikpat jaudīgi kā traktori

141. Tādēļ uz otro jautājumu ir jāatbild šādi: pozīcija KN 8709 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā neietver transportlīdzekļus ar tādām īpašībām un pazīmēm, kādas ir transportlīdzekļiem, par kādiem ir strīds.

V — Secinājumi

142. Ņemot vērā visu iepriekš minēto, iesaku Tiesai uz prejudiciālajiem jautājumiem atbildēt šādi:

- 1) Valsts tiesā izskatāmā lietā, kurā kāds lietas dalībnieks norāda uz klasifikāciju, ko citas dalībvalsts muitas dienests piemērojis, trešai personai izsniedzot saistošu izziņu par tarifu attiecībā uz līdzīgu precī, kas pēc valsts tiesas uzskatiem neatbilst KN,
 - valsts tiesai, kuras lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem var pārsūdzēt, nav pienākuma vērsties Eiropas Kopienu Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par interpretāciju vai ar lūgumu sniegt prejudiciālu nolēmumu par spēkā esamību, ja līdzīgi kā attiecībā uz saistošo izziņu par tarifu runa nav par Kopienu iestāžu izdotu aktu;
 - valsts tiesai, kuras lēmumus saskaņā ar attiecīgās valsts tiesību aktiem nevar pārsūdzēt, nav automātiski jāvēršas Eiropas Kopienu Tiesā ar prejudiciālu jautājumu par KN interpretāciju, ja tā par pareizu uzskata no saistošās izziņas par tarifu atšķirīgu KN interpretāciju. Pēdējās instances tiesa drīkst pati izlemt jautājumu par KN interpretāciju, ja tā, neraugoties uz valsts muitas dienestu sniegtu atšķirīgu interpretāciju, ir pārliecināta par savas sniegtās interpretācijas pareizību. Šajā gadījumā tai jāievēro Kopienu tiesību specifiskās īpašības un sevišķās grūtības, kas rodas, tās interpretējot, un, ņemot vērā saistošajā izziņā par tarifu ietverto interpretāciju un argumentus, ar kuriem tā pamatota, tai jābūt pārliecinātai, ka tāda pati pārliecība par interpretāciju būtu arī pārējo dalībvalstu tiesām un Eiropas Kopienu Tiesai.
- 2) Pozīcija KN 8709 ir jāinterpretē tādējādi, ka tā neietver transportlīdzekļus ar tādām īpašībām un pazīmēm, kādas ir transportlīdzekļiem, par kādiem ir strīds.